

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Juho Kiuru

DIGITALISAATION VAIKUTUS TALOUSHAL- LINTOON SUOMALAISISSA PK-YRITYKSISSÄ

Liiketalous
2025

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalous

Tiivistelmä

Tekijä	Juho Kiuru
Opinnäytetyön nimi	Digitalisaation vaikutus taloushallintoon suomalaisissa pk-yrityksissä
Vuosi	2025
Kieli	suomi
Sivumäärä	55 + 1 liite
Ohjaaja	Harri Lehtimäki

Tässä opinnäytetyössä tarkasteltiin digitalisaation vaikutuksia suomalaisissa pienissä ja keskisuurissa yrityksissä (pk-yritys). Digitalisaatio on muuttanut paljon yritysten taloushallinnon prosesseja. Pk-yritykset kohtaavat niin haasteita kuin mahdollisuuksia teknologian hyödyntämisessä. Työn tavoitteena oli saada selville, miten digitalisaatio on vaikuttanut yritysten taloushallinnon kustannustehokkuuteen, prosessien sujuvuuteen ja strategiseen päätöksentekoon. Lisäksi työssä pyrittiin selvittämään, mitä haasteita yritykset kohtaavat digitalisaatiota toteuttaessaan.

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena kyselytutkimuksena ja aineisto kerättiin huhtikuussa 2025 verkkokyselyllä. Kyselyyn saatiin vastaus 56 suomalaiselta pk-yritykseltä eri toimialoilta. Aineistoja analysoitiin tilastollisesti vertailemalla digitaalisia ja ei-digitaalisia käyttäjäryhmiä. Opinnäytetyössä pyrittiin myös tarkastelemaan digitalisaation vaikutuksia taloushallinnon eri osa-alueisiin esimerkiksi laskutukseen, raportointiin ja tiedonhallintaan.

Tutkimustulokset osoittivat, että digitalisaatio nopeutti taloushallinnon prosesseja. Digitalisaation on myös vähentänyt manuaalista työtä ja parantanut taloustietojen saatavuutta. 90 % vastaajista raportoi, kuinka prosessit ovat nopeutuneet. 78 % vastaajista koki tiedon saatavuuden parantuneen. 68 % vastaajista koki raportoinnin laadun parantuneen. Noin puolet vastaajista ilmoitti saavuttaneensa suoria kustannussäästöjä. Haasteita yrityksissä aiheutti käyttöönoton työmäärä, korkeat investointikustannukset sekä henkilöstön osaaminen. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää pk-yritysten taloushallinnon kehittämiseen. Tutkimusta voidaan käyttää myös tukena digitalisaatioprosessien suunnittelussa. Tutkimuksen luotettavuutta tuki riittävä vastaajamäärä ja selkeä kyselyrakenne. Yleistettävyyden rajoite oli se, että kaikki vastaajat olivat suomalaisia pk-yrityksiä.

---

digitalisaatio, taloushallinto, pk-yritykset, automaatio

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Liiketalous

Abstract

Author	Juho Kiuru
Title	The Impact of Digitalisation on Financial Management in Finnish SMEs
Year	2025
Language	Finnish
Pages	55 + 1 Appendix
Name of Supervisor	Harri Lehtimäki

This thesis examined the effects of digitalisation in Finnish SMEs. Digitalisation has changed a lot of financial management processes in companies. SMEs face both challenges and opportunities in the use of digitalisation. The aim of the thesis was to find out how digitalisation has affected the cost-efficiency, process flow and strategic decision making of companies' financial management. It also sought to identify the challenges companies face when implementing digitalisation.

The research was conducted as a quantitative survey and the data was collected in April 2025 through an online survey. Responses were received from 56 Finnish SMEs in different industries. The data was statistically analysed by comparing digital and non-digital user groups. An attempt was also made to examine the impact of digitalisation on different areas of financial management, such as invoicing, reporting and data management.

The results of the study showed that digitalisation accelerated financial management processes. Digitalisation has also reduced manual work and improved access to financial information. 90% of respondents reported how processes have become faster, with 78% of respondents reporting improved access to information. 68% of respondents felt that the quality of reporting had improved. Around half of respondents reported direct cost savings. Challenges for companies included the workload of implementation, high investment costs and the skills of human resources. The results of the survey can be used to improve the management of SMEs. The study can also be used to support the design of digitalisation processes. The reliability of the survey was supported by enough respondents and a clear questionnaire structure. Generalisability was limited by the restriction of respondents to Finnish SMEs.

---

digitalisation, financial management, SMEs, automation

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	7
1.1	Tausta ja tarve tutkimukselle.....	7
1.2	Tutkimuskysymykset.....	8
1.3	Aiheen rajaus	8
1.4	Tutkimusmenetelmät ja aineisto	9
1.5	Työn rakenne	10
2	TALOUSHALLINNON DIGITALISOIMINEN.....	11
2.1	Taloushallinnon peruskäsitteet ja prosessit	11
2.2	Pk-yritysten digikyvykyys: paperilaskujen haaste ja mahdollisuudet... 12	
2.3	Hyödyt ja kustannussäästöt: tutkimuksellisia havaintoja	13
2.4	Haasteet ja riskit: investoinnit, tietoturja ja henkilöstön osaaminen 14	
2.5	Strategiset näkökulmat ja tulevaisuuden kehitys.....	15
3	TEKOÄLYN JA ROBOTTIEN KÄYTTÖ TALOUSHALLINNOSSA.....	16
3.1	Tekoälyn sovellukset taloushallinnossa.....	16
3.2	Robotiikka ja taloushallinnon automatisointi.....	17
3.3	Hyödyt ja riskit pk-yrityksille.....	18
3.4	Haasteet ja tietoturvanäkökulma	19
3.5	Tulevaisuuden näkymät	19
4	TALOUSHALLINNON KEHITYSTRENDIT PK-YRITYKSISSÄ	21
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA EMPIIRINEN OSUUS	24
5.1	Tutkimusstrategia ja lähestymistapa	24
5.2	Kyselylomakkeen suunnittelu	24
5.3	Otanta ja vastaajajoukko	26
5.4	Aineiston keruu, käsittely ja analyysi.....	27
5.5	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	28
6	TULOKSET JA ANALYYSI	30
6.1	Vastaajaprofiili ja taloushallinnon toteutustavat	30
6.2	Digitaalista taloushallintoa hyödyntävät yritykset	31

6.3 Paperipohjaisia taloushallintomenetelmiä käyttävät yritykset.....	38
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	45
7.1 Tutkimuksen keskeiset löydökset	45
7.2 Käytännön suositukset pk-yrityksille	48
LÄHTEET	52
LIITTEET	56

Kuvioluettelo

Kuva 1 Taloushallinnon toteutustapa	30
Kuva 2 Digitaalisesti hoidettavat taloushallinnon osa-alueet.....	32
Kuva 3 Koetut hyödyt taloushallinnon digitalisoinnissa	33
Kuva 4 Kohdatut haasteet taloushallinnon digitalisoinnissa	36
Kuva 5 Syyt paperipohjaisten menetelmien jatkumiseen.	40
Kuva 6 Paperipohjaisten prosessien haasteet	42

1 JOHDANTO

Digitalisaatio on viimevuosina kasvanut merkittäväksi tekijäksi suomalaisten pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritys) kehityksessä. Erityisesti taloushallinnon alueella digitalisaatio on ollut nouseva trendi viimevuosina. Sähköiset järjestelmät, sekä automaatio voivat tehostaa prosesseja, vähentää manuaalisia työvaiheita sekä parantaa kustannustehokkuutta (Tilisanomat 2021). Osa pk-yrityksistä kuitenkin toimii edelleenkin paperipohjaisilla käytännöillä. Syitä tähän voivat olla esimerkiksi muutosvastarinta, resurssipula tai osaamisen puute. (OECD 2021). Tämä voi johtaa siihen, että yritykset menettävät kilpailuetuaan ja toimintaympäristön muutoksiin reagoiminen on hitaampaa. Myöskään täysin digitaaliseen taloushallintoon siirtyminen ei tapahdu hetkessä. Se vaatii investointeja, henkilöstön koulutusta ja se usein muuttaa koko yrityksen toimintakulttuuria. Tämän vuoksi on tärkeää hahmottaa, mitä konkreettisia hyötyjä ja haasteita digitalisaatioon liittyy ja miten pk-yritykset voivat käyttää taloushallinnon uudistamista strategisesti hyväkseen.

1.1 Tausta ja tarve tutkimukselle

Pk-yritykset muodostavat merkittävän osan Suomen yrityskannasta. Ne toimivat myös monilla eri toimialoilla. Vaikka digitalisaatiota on edistetty aktiivisesti esimerkiksi valtionhallinnon tasolta (Ministry of Finance 2023), käytännön toteutus ja taloushallinnon prosessien uudistaminen vaihtelee suuresti yrityksestä toiseen. Tähän yhtenä syynä voidaan pitää, ettei digitalisaation hyödyt aina konkretisoidu välittömästi. Niistä saadaan täysi hyöty irti vasta kun toimintaprosessit, työkalut ja henkilöstön osaaminen kehittyvät rinnakkain. Paperipohjaisissa toimintatavoissa pysyminen voi tuntua turvalliselta ja tutulta, mutta todennäköisesti pidemmällä aikavälillä se heikentää yrityksen kilpailukykyä. Tämän opinnäytetyön taustalla on tarve tunnistaa, millä erilaisilla tavoilla digitalisaation eri aspeetit vaikuttavat yritysten taloushallintoon käytännön tasolla. Työssä pyritään

myös tunnistamaan miten pk-yritykset pystyvät tehdä perusteltuja valintoja taloushallinnon kehittämiseksi.

1.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimusongelmaa lähestytään seuraavien kysymysten avulla, jotka auttavat rajaamaan ja fokusoimaan tarkastelua:

1. Tuoko digitaaliseen taloushallintoon siirtyminen pk-yritykselle merkittävää kustannustehokkuutta?
2. Millaisia hyötyjä ja haasteita pk-yritykset kohtaavat taloushallintonsa digitalisoituessa?
3. Voiko digitaalinen taloushallinto tuoda muita etuja, kuin kustannustehokkuus pk-yrityksille?

Ensimmäisellä kysymyksellä pyritään selvittämään, miten laaja-alainen ero paperisen ja digitaalisen taloushallinnon kustannuksissa ja prosessitehokkuudessa voi olla. Toiseen kysymykseen vastaamalla saadaan parempi käsitys mitä konkreettisia etuja ja ongelmakohtia kuten virhemahdollisuuksien väheneminen, aikataulun tiukentumista tai tietoturvariskejä digitaalinen taloushallinto tuo. Kolmannella kysymyksellä pyritään haastamaan ajatus siitä, onko täysi automatisaatio aina paras vaihtoehto vai voitaisiinko automaattisen ja manuaalisen työn yhdistämällä jopa parantaa kustannustehokkuutta joissakin tapauksissa.

1.3 Aiheen rajaus

Tutkimus rajataan tarkastelemaan suomalaisten pienten sekä keskisuurten yritysten taloushallinnon toteutustapoja kahtena ääripäänä. Nämä ääripäät ovat perinteinen paperipohjainen taloushallinto ja nykyaikainen digitaalinen taloushallinto. Työssä keskitytään näihin vaihtoehtoiseen toimintamalliin, jotta voidaan tuoda esille perinteisen sekä modernin toimintamallin eroja sekä yhtäläisyyksiä. Aineis-

tonkeruu toteutetaan kyselylomakkeella, joka on suunnattu pk-yrityksille. Pyritään löytämään yrityksiä, jotka hoitavat taloushallinnon kokonaan digitaalisesti ja yrityksiä, jotka hoitavat taloushallinnon edelleen pääosin manuaalisesti. Kyselyssä kartoitetaan yritysten kokemuksia, koettuja hyötyjä ja haasteita sekä kehitysnäkymiä kummastakin taloushallinnon järjestelmästä. Rajaus tarkoittaa, että kyselyn ulkopuolelle jäävät suuret yritykset. Tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva kahden erilaisen järjestelmän toimivuudesta pk-yritysten arjessa. Kustannusnäkökulman lisäksi huomiota kiinnitetään prosessien sujuvuuteen, tietoturvaan, henkilöstön osaamistarpeisiin sekä molempien mallien tulevaisuuden kehityssuuntiin. Vaikka taloushallinnon kytkökset yrityksen muihin järjestelmiin ja liiketoimintaprosesseihin tunnistetaan, pysyy tutkimuksen painopiste silti taloushallinnon ydinprosesseissa ja niiden tehokkuudessa pk-yritysten näkökulmasta.

1.4 Tutkimusmenetelmät ja aineisto

Opinnäytetyön lähestymistavaksi valittiin laadullinen tutkimusote. Empiirinen aineisto kerätään kyselylomakkeella, joka on kohdennettu suomalaisiin pk-yrityksiin. Kyselyyn kutsutaan sekä digitaalista taloushallintoa hyödyntäviä yrityksiä että perinteistä taloushallintoa käyttäviä yrityksiä. Näin pyritään siihen, että saadaan mahdollisimman monipuolinen otos vastaajista ja kattava kuvaus molempien taloushallintomallien nykytilasta sekä toimintamalleista. Kyselylomakkeella selvitetään yritysten kokemuksia erilaisten taloushallinnon toteutusmallien parissa. Vastaajilta pyritään keräämään tietoa millaisia hyötyjä ja ongelmia he ovat havainneet nykyisessä taloushallinnon järjestelmässään. Tahdotaan myös saada selville heidän kehitystarpeensa. Kerättävä aineisto koostuu strukturoitujen kysymysten kvantitatiivisesta tiedosta, että avointen kysymysten kautta saaduista kvalitatiivisesta tiedosta. Laadullisessa sisältöanalyysissä syvennyttään yritysten vastausten kautta niihin tekijöihin, jotka vaikuttavat taloushallinnon digitalisaation onnistumiseen tai paperimenetelmien jatkumiseen. Tavoita tämän monime-

netelmällisen lähestymistavan avulla saada mahdollisimman kattava ja käytännönläheinen kuva miten digitaalinen ja paperinen taloushallinto eroaa pk-yritysten toiminnassa.

1.5 Työn rakenne

Opinnäytetyö koostuu seitsemästä luvusta. Johdanto-luvussa on esitelty tutkimuksen tausta, tavoitteet, tutkimuskysymykset sekä rajaus ja menetelmien yleiskuvaus. Toisessa luvussa perehdytään taloushallinnon digitalisaation perusteisiin sekä käsityksiin pk-yritysten näkökulmasta. Tässä viitekehyksessä tarkastellaan aiempia tutkimustuloksia sekä hyötyjä ja haasteita, joita digitalisaatio tuo taloushallintoon. Kolmannessa luvussa käsitellään taloushallinnon älyteknologioita. Eriytisesti ohjelmistorobotiikkaa eli RPA:ta sekä tekoälyn hyödyntämistä. Luvussa pohditaan myös näiden teknologioiden vaikutuksia ja tulevaisuuden näkymiä taloushallinnon alalla. Neljännessä luvussa tutkitaan taloushallintoon liittyviä kehitystrendejä ja suuntauksia. Näitä tutkitaan niin Suomen kuin kansainvälisellä tasolla. Kirjallisuuskatsauksen avulla luodaan laajempi konteksti tutkimukselle sekä taustoitetaan, miten taloushallinnon digitalisaatio etenee pk-sektorilla. Viidennessä luvussa kuvataan tutkimuksen toteutus sekä empiirinen aineisto. Luvussa kerrotaan kyselytutkimuksen toteuttamisesta sekä esitellään keskeiset havainnot kerätystä aineistosta. Kuudennessa luvussa tutkimustulokset analysoidaan teoriaan peilaten. Tässä luvussa arvioidaan digitalisaation vaikutuksia pk-yritysten taloushallintoon ja vastataan tutkimuskysymyksiin. Seitsemäs luku pitää sisällään johtopäätökset, joissa kootaan työn tärkeimmät tulokset, arvioidaan tutkimuksen luotettavuutta ja rajoitukset sekä esitetään ehdotuksia jatkotutkimuksia varten.

2 TALOUSHALLINNON DIGITALISOIMINEN

Digitalisaatiosta on muodostunut yksi keskeisin tekijä, joka määrittelee miten pk-yritykset menestyvät nykypäivän kilpailu markkinoilla. Myös taloushallinto on digitalisoitunut ja on osana tätä laajempaa ilmiötä, jossa paperipohjaiset prosessit, manuaaliset kirjaamiset ja hidas dokumenttien kierrätys korvataan automaatiolla, pilvipohjaisilla palveluilla sekä reaaliaikaisella raportoinnilla (Kaarlejärvi & Salmi-nen 2018; KPMG 2023). Digitalisaatio on ollut erityksen merkityksellinen pk-yrityksille, sillä niiden resurssit ovat usein rajallisia. Tällöin kustannustehokkuuden sekä prosessinopeuden parantaminen voi ratkaista yrityksen tulevaisuuden (Varma & Singh 2025). Suomessa Valtiovarainministerin toimet, sekä muiden julkisten tekijöiden toimet, esimerkiksi verohallinnon sähköiset palvelut, ovat vauhdittaneet taloushallinnon sähköistymistä. Haasteita on kuitenkin edelleen nähtävissä, erityisesti paperilaskujen runsaassa käytössä ja pk-yritysten hajanaisissa digikyvykkyyksissä (Talouselämä 2023).

2.1 Taloushallinnon peruskäsitteet ja prosessit

Taloushallinto pk-yrityksissä rakentuu monista toiminnoista. Nämä toiminnott muodostavat yhdessä pk-yritykselle ”taloudellisen selkärangan” (Taloushallinnon digitalisaatio Suomessa 2023). Kaikki nämä toiminnot ovat aikaisemmin toteutettu pitkälti paperipohjaisesti, mutta siirtyminen digitaalisiin menetelmiin on käynnissä.

Kirjanpito sisältää kaikki yrityksen taloudelliset tapahtumat, kuten myynnin, oston ja palkanmaksun. Se on lakisääteinen velvoite, jonka tarkoituksena on varmistaa, että yrityksen taloudelliset tiedot ovat ajantasaisia ja luotettavia (Kaarlejärvi & Salmi-nen 2018). Automaattinen tiliöinti sekä pilvipohjaiset kirjanpitotyökalut vähentävät manuaalisesti annettuja syöttövirheitä sekä nopeuttaa tilinpäätösprosessia.

Reskontrat sisältävät ostoreskontran sekä myyntireskontran. Ostoreskontra tarkoittaa ostolaskujen hallintaa ja myyntireskontra myyntilaskujen hallintaa. Reskontrat ovat yrityksen kassavirran keskiössä ja niiden avulla seurataan, milloin yrityksen tulee maksaa laskujaan ja valvotaan, että asiakkaat maksavat laskunsa ajallaan (TTL 2023). Digitaaliset reskontrat parantavat taloudellista läpinäkyvyyttä ja vähentää viiveitä maksuliikenteessä.

Palkanlaskenta sisältää kuukausipalkkojen, bonusten ja lisien maksamisen. Myös viranomaisraportointi, kuten tulorekisteriin ilmoittaminen, sisältyy palkanlaskentaan. Automaattinen palkanlaskenta hyödyntää usein rajapintoja, joiden avulla järjestäjät voivat viestiä keskenään. Myös tiedot siirtyvät automaattisesti vaadittuihin lomakkeisiin (European Commission 2023).

Säännölliset raportit, kuten kuukausiraportit, verotiedot ja tilinpäätös ovat keskeisiä tietolähteitä yrityksen johdolle, sijoittajille sekä sidosryhmille. Reaaliaikainen raportointi tuo pk-yrityksille kilpailuetua, sillä päätöksiä voidaan tehdä ajantasaisen tiedon pohjalta (KPMG 2023).

Lainsäädännössä on määritetty, että taloushallinnon asiakirjoja on säilytettävä määrätty ajanjakso. Digitaalinen arkistointi helpottaa tietojen käsittelyä. Tämä kuitenkin edellyttää myös turvallista pilvi-infrastruktuuria sekä selkeitä tietosuojakäytäntöjä (Ministry of Finance 2023). Tietoturvariskien hallinta onkin yksi suurimmista ja merkittävimmistä haasteista pk-yritysten digitalisaatiossa (TIEKE 2023; OECD 2021).

2.2 Pk-yritysten digikyvykyys: paperilaskujen haaste ja mahdollisuudet

Monet pk-yritykset nojaavat edelleen paperipohjaisiin käytäntöihin etenkin laskutuksessa. Tämä näkyy hitaana käsittelyaikana sekä kasvaneina hallinnollisilla kustannuksilla (Talouselämä 2023). Paperilaskut voivat kiertää pitkään hyväksyjien sekä tarkastajien kautta. Tällöin maksut viivästyvät, jonka takia kassavirta kärsii. Paperilaskujen käsittelyyn kuluvat kustannukset voivat olla moninkertaisia, jos

verrataan sähköiseen laskuun. Tähän lasketaan mukaan skannaus, talletus, arkistointi ja mahdollisten virheiden oikaisu (TIEKE 2023). Digihyötyhankkeen mukaan tilanne on muuttumassa (TTL 2023). Pk-yritykset tunnistavat yhä paremmin ja paremmin sähköisten ratkaisujen hyödyt. Hyötyjä ovat ajantasaisen talousdatan saatavuus, automatisoidut reskontraprosessit sekä matalampi riski virheille. Täysin sähköiseen taloushallintoon siirtyminen vaatii kuitenkin suunnitelmallisen lähestymistavan, jossa esimerkiksi henkilöstön koulutus, prosessien määrittely ja järjestelmien valinta kytkeytyvät toisiinsa (Kaarlejärvi & Salminen 2018). Valtiohallinnon digitalisoimien palveluiden, kuten verottajan sähköisten ilmoitusten, uskotaan kannustavan pk-yrityksiä hylkäämään paperinen laskutus ja siirtymään sähköiseen laskutukseen (Ministry of Finance 2023).

2.3 Hyödyt ja kustannussäästöt: tutkimuksellisia havaintoja

Taloushallinnon digitalisoiminen on tutkimusten mukaan erityisen houkuttelevaa pk-yrityksillä, sillä sen avulla voidaan tehdä huomattavia säästöjä seuraavasti (Varma & Singh 2025; KPMG 2023):

1. ajansäästö ja tehokkuus

Automaattisten työkalujen sekä selkeiden rajapintojen avulla esimerkiksi ostolaskujen käsittelyaika voi puolittua. Digihyöty (TTL 2023) esittää, että pk-yritykset, jotka systemaattisesti ja suunnitellusti ottavat käyttöön sähköisiä ratkaisuja, raportoivat usein 20–30 % leikkauksia hallinnollisista kustannuksista.

2. Riskienhallinta ja virheiden vähentyminen

Manuaalisissa prosesseissa inhimilliset virheet ovat yleisiä. Tämä voi ilmetä väärin tiliöidyissä kuluissa tai myöhästyneissä maksuissa. Digitaalisten järjestelmien avulla, voimme vähentää näitä virhetekijöitä ja tuottaa automaattisesti varoituksia, mikäli jokin vaihe prosessissa poikkeaa normaalista (European Commission 2023).

3. Parempi kassavirran hallinta

Automaattisten reskontrat ja reaaliaikainen raportointi mahdollistavat, että yrityksen johto näkee tulo- ja menovirrat lähes välittömästi. Tämä on kriittinen ja suuri apu pk-yrityksille, joilla kassavirta voi olla herkkä lyhytaikaisille häiriöille (Kaarlejärvi & Salminen 2018).

4. Kasvava läpinäkyvyys ja strateginen päätöksenteko

Kun yrityksen taloudelliset tiedot ovat jatkuvasti ajan tasalla, pystyvät päätöksentekijät reagoimaan markkinoiden muutoksiin tai sisäisiin ongelmiin välittömästi (KPMG 2023). Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi joustavampaa varastonhallintaa, parempaa hinnoittelua sekä tarkempaa investointisuunnittelua.

2.4 Haasteet ja riskit: investoinnit, tietoturja ja henkilöstön osaaminen

Vaikka digitalisaatiossa on paljon etuja, monet pk-yritykset silti kokevat korkeat alkuinvestoinnit sekä henkilöstön osaamisvajeet merkittävinä esteinä (OECD 2021). ERP-järjestelmän (Enterprise Resource Planning) käyttöönotto esimerkiksi kirjanpidon, reskontran ja palkanlaskennan integroimiseksi voi maksaa merkittävästi, eikä pk-yrityksillä ole aina resursseja näin laajoihin käyttöönottoprojekteihin (SAP 2023). Lisäksi palveluntarjoajia on paljon ja yrityksen voi olla vaikea valita, millainen palvelu tai ohjelmisto sopii heidän tarpeisiinsa parhaiten (TIEKE 2023)

Myös tietoturvariskit ovat huomionarvoinen haaste pk-yrityksille (Ministry of Finance 2023). Pilvipalveluihin siirtyminen alistaa yrityksen ulkopuolisille hyökkäyksille. Tätä pystytään ehkäistä hoitamalla tietoturvaa säännöllisillä päivityksillä sekä hyvillä salausmenetelmillä. Henkilöstön koulutus on myös keskeisessä osassa. Inhimilliset erehdykset, kuten tietojen luvaton jakaminen tai heikot salasanaikäytännöt voivat vaarantaa järjestelmän. Henkilökunnan koulutus uusia käytäntöjä varten on olennainen osa digitalisointia. Kouluttamisen avulla uudet työkalut saadaan toimimaan kitkattomasti ja niistä saadaan kaikki teho irti (Kaarlejärvi & Salminen 2018).

2.5 Strategiset näkökulmat ja tulevaisuuden kehitys

Taloushallinnon digitalisointi on yhä laajemmin nähtävissä strategisen ratkaisuna, ei pelkästään pakollisena hallinnollisena kuluna. Reaaliaikainen talousdata antaa pk-yrityksille mahdollisuuden nopeampaan sekä tarkempaan päätöksentekoon. Tämä tukee yrityksen kasvua kansainvälistymistä sekä kilpailukykyä (KPMG 2023; European Commission 2023). Lisäksi taloushallinnon järjestelmien yhdistäminen muihin liiketoimintaprosesseihin, esimerkiksi asiakashallintaan tai henkilöstöhallintoon, luovat kattavan näkymän koko yrityksen toiminnasta (SAP 2023).

Taloushallintoon suurimmat muutokset ovat kuitenkin vielä tulossa. Ohelmistorobottiikka (RPAA), tekoälypohjaiset analytiikkaratkaisut ja entistä kattavampi automaatio ovat koko ajan yleistymässä pk-yrityksissä (Varma & Singh 2025). Digihyötyhanke on tuonut esille esimerkkejä, joissa pk-yritykset ovat automatisoineet ostolaskujen käsittelyä, reskontran seurantaa ja palkanlaskentaa lähes täysin, ja ovat saavuttaneet merkittäviä resurssisäästöjä (TTL 2023). Tämän takia myös henkilöstön rooli muuttuu. Esimerkiksi perinteistä kirjanpitoa tekevä ammattilainen voi siirtyä enemmän analysoivaan ja neuvovaan rooliin. Tämä parantaa yrityksen liiketoimintojen kehittämisedellytyksiä (Kaarlejärvi & Salminen 2018).

Kaiken kaikkiaan taloushallinnon digitalisoituminen on pk-yrityksissä prosessi, jossa tekniset, taloudelliset ja inhimilliset tekijät kietoutuvat toisiinsa. Erilaiset pilotit, hankkeet ja julkiset ohjauskeinot tarjoavat pk-yrityksille mahdollisuuksia kokeilla uusia ratkaisuja hallitusti. Onnistuminen vaatii kuitenkin sitoutunutta johtoa, huolellista ja strategista suunnittelua ja halua investoida henkilöstön osaamiseen (TIEKE 2023; Talouselämä 2023). Ne yritykset, jotka onnistuvat siirtymään saumattomasti sähköisiin menetelmiin ja pystyvät hyödyntämään automaatiota laajasti, voivat muuttaa digitalisaation keskeiseksi kilpailueduksi tulevan vuosien markkinoilla (Varma & Singh 2025).

3 TEKOÄLYN JA ROBOTTIEN KÄYTTÖ TALOUSHALLINNOSSA

Taloushallinnon digitalisoituminen pk-yrityksissä on laaja kehityskulku, jossa tekoälyn (AI) ja ohjelmistorobotiikan (RPA) hyödyntäminen edustaa seuraavaa, entistä kehittyneempää vaihetta. Kyse ei enää ole ainoastaan paperipohjaisten prosessien korvaamisesta sähköisillä ratkaisuilla, vaan yhä älykkäämpien algoritmien ja automaation käyttämisestä, joka voi merkittävästi parantaa kustannustehokkuutta ja vapauttaa henkilöstöä vaativampiin asiantuntijatehtäviin (Kaarlejärvi & Salminen 2018; Netvisor 2023). Seuraavissa alaluvuissa tarkastellaan, miten tekoäly ja robotiikka näkyvät taloushallinnon jokapäiväisessä toiminnassa, millaisia konkreettisia etuja näillä teknologioilla voidaan saavuttaa ja millaisia haasteita on tunnistettu pk-yritysten näkökulmasta.

3.1 Tekoälyn sovellukset taloushallinnossa

Pk-yritysten taloushallinto on perinteisesti nojannut manuaaliseen tietojen syöttöön ja toistuviin rutiinitehtäviin. Näitä tehtäviä ovat esimerkiksi laskujen tiliointi ja reskontran ylläpitoon. Nykyaikaiset tekoälypohjaiset järjestelmät tarjoavat vaihtoehdon tälle. Nämä järjestelmät kykenevät analysoimaan suuria datamääriä nopeasti, havaitsemaan poikkeamia ja ennakoimaan tulevia tarpeita (Efima 2023; Varma & Singh 2025).

Tekoäly sekä koneoppiminen tarjoavat pk-yrityksille uusia mahdollisuuksia taloushallinnon tehostamiseen sekä päätöksenteon tukemiseen. Ennakoiva analytiikka hyödyntää koneoppimismalleja, jotka tukevat dataa historiasta ja ennustavat esimerkiksi kassavirtojen vaihtelua. Tämä auttaa yrityksiä valmistautumaan kausivaihteluihin, maksuviiveisiin ja muihin taloudellisiin riskeihin ennakoivasti. Tämä parantaa yrityksen maksuvalmiuden hallintaa (European Commission 2023).

Tekoäly on keskeinen työkalu poikkeamien tunnistamisessa. Sen pystyy havaitsemaan epätavallisia tapahtumia. Näitä tapahtumia ovat esimerkiksi suuret laskut

sekä virheelliset tiliöinnit. Näiden tapahtumien automaattinen tunnistaminen nopeuttaa virheiden korjaamista. Se auttaa myös ehkäisemään väärinkäytöksiä tai taloudellisia menetyksiä (Kallioniemi 2022; Tilisanomat 2023).

Tämän kaiken lisäksi tekoälyä hyödynnetään esimerkiksi asiakaspalvelussa. On luotu esimerkiksi chatbotteja. Tekoälyavusteiset virtuaaliassistentit pystyvät vastaamaan yleisimpiin taloushallintoa koskeviin kysymyksiin reaaliajassa. Tämä vähentää henkilöstön kuormitusta sekä parantaa palvelun saatavuutta. Tämä auttaa ja nopeuttaa varsinkin silloin kun asiantuntijoita ei ole heti saatavilla (Finnishup 2023).

Tekoällyn merkitys ja ratkaisut eivät rajoitu pelkästään yrityksen automaation tehostamiseen. Se voi myös tuottaa strategista arvoa sen tarjoamalla syvällisellä analytiikalla. Tämä tukee ja auttaa yrityksen johtoa päätöksenteossa. Esimerkiksi investointien kannattavuutta tai asiakassegmenttien kasvupotentiaalia voidaan arvioida aiempaa tarkemmin. Tämän avulla pk-yritys voi kohdistaa resursseja tehokkaammin ja nämä yritykset pystyvät tehdä paremmin perusteltuja strategisia valintoja (Efima 2023).

3.2 Robotiikka ja taloushallinnon automatisointi

Ohjelmistorobotiikka (RPA) tarkoittaa digitaalisia "robotteja", jotka suorittavat tietokoneella samoja toistuvia tehtäviä kuin ihminen. Robotit kuitenkin hoitavat nämä tehtävät tarkemmin ja nopeammin. RPA on erityisen soveltuva silloin, kun prosessit ovat ennalta määriteltyjä, sääntöperusteisia ja toistuvat säännöllisesti (qautomate 2023).

RPA on tehostanut taloushallinnon rutiineja kolmella hyvinkin keskeisellä osa-alueella. Ostolaskujen käsittelyä voidaan automatisoida täysin. Robotti etsii saapuvan laskun tiedot ja tämän jälkeen tiliöi ne kirjanpitoon sekä käynnistää maksun eräpäivänä ilman manuaalista työtä (Netvisor 2023; sisuadigital.com 2023).

Myös myyntireskontra pysyy nykypäivänä hyvin ajan tasalla, sillä RPA luo myyntilaskuja automaattisesti, seuraa saatuja suorituksia sekä lähettää maksumuistutuksia asiakkaille, joiden maksut ovat viivästyneet. Tämä tukee kassavirtaa, sekä pienentää työmäärää maksujen valvomisessa. Myös palkanlaskennassa ja veroraportoinnissa hyödynnetään RPA:ta. Se siirtää palkka- ja verotiedot suoraan sähköisiin viranomaispalveluihin. Tämä nopeuttaa raportointia ja vähentää virheiden määrää ja riskiä (Ministry of Finance 2023). Yhdessä näiden ratkaisujen avulla henkilöstöä vapautuu enemmän analysoivampiin tehtäviin sekä prosessien luotettavuus paranee.

RPA:n etu pk-yrityksissä on sen suhteellinen helppous ottaa käyttöön: robotti voidaan "opettaa" suorittamaan tiettyjä vaiheita, vaikka taustalla olisi useita eri järjestelmiä, jotka eivät ole keskenään integroitavissa (SAP 2023). Tämä madaltaa pk-yritysten kynnystä tehostaa prosesseja ilman laajoja järjestelmä uudistuksia.

3.3 Hyödyt ja riskit pk-yrityksille

Tekoälyn ja robotiikan hyödyntäminen taloushallinnossa tuo pk-yrityksille merkittäviä etuja, jotka liittyvät kustannussäästöihin, työn tehokkuuteen sekä tiedolla johtamiseen. Automaatio vapauttaa pk-yritysten taloushallinnosta todella suuren määrän työaika. Perinteisesti kirjanpitäjillä on mennyt todella paljon aikaa laskujen läpikäymiseen manuaalisesti sekä tietojen syöttämiseen. Nyt robotiikan avulla, nämä vaiheet pystytään hoitamaan taustalla. Tämä säästää todella paljon kirjanpidon rutiinityön määrää. Myös inhimillisten riskien virheet pienenevät merkittävästi, kun robotti hoitaa toistuvat tehtävät täsmällisesti ilman väsymykseen tai kiiresseen liittyviä virheitä. Tekoälyllä toimii myös jatkuva datananalyysi. Tämä tarjoaa pk-yrityksille lähes reaaliaikaisen näkymän kassavirtaan sekä kustannusrakenteeseen. Myynti- sekä kulutiedot päivittyvät automaattisesti. Johto pystyy näistä tiedoista nähdä heti poikkeamat. Näitä poikkeamia ovat esimerkiksi maksujen myöhästymiset sekä kustannuspiikit. Kun nämä havaitaan heti, pystytään niihin myös reagoimaan nopealla aikataululla. Diginäkyvyydestä on myös saatu kilpailue-

tua. Resurssit vapautuvat rutiinitöistä ja henkilöstöä pystytään siirtämään analysoivampiin ja strategisempiin tehtäviin. Tämä tukee tuote- ja markkinakehitystä. Yritykset, jotka ovat ottaneet digitalisaation käyttöön, pystyvät skaalautumaan ketterämmin, parantamaan päätöksentekokykyä ja vastaamaan globaaliin kilpailuun muita paremmin.

3.4 Haasteet ja tietoturvanäkökulma

Vaikka automaatio ja tekoäly tarjoavat suuria hyötyjä, niihin liittyy myös haasteita, joihin pk-yritysten on syytä varautua. Ensimmäinen haaste liittyy henkilöstön osaamiseen sekä muutosvastarintaan (Sisuadigital 2023). Monet taloushallinnon ammattilaiset ovat tottuneet manuaalisiin työvaiheisiin. Uusien teknologioiden omaksuminen voi vaatia koulutusta sekä motivaation rakentamista (Kallioniemi 2022). Myös prosessien kuvaus ja järjestelmien suunnittelu edellyttävät huolellista panostusta. Jos automaattisia työnkuluja ei pystytä kuvaamaan riittävän tarkasti, robotti ei tiedä, miten toimia poikkeustilanteissa (Efima 2023).

Toinen keskeinen kysymys on tietoturva. Taloushallintoon liittyy suuria määriä arkaluonteisia tietoja. Näitä tietoja ovat esimerkiksi asiakastiedot ja palkkatiedot. Nämä tiedot on suojattava sekä tietomurroilta että sisäisiltä väärinkäytöksiltä (Järvinen 2022). Erityisesti pilvipohjaisissa ympäristöissä tai ulkopuolisten palveluntarjoajien alustoilla toimittaessa pk-yrityksen vastuulla on varmistaa, että tietosuoja ja tietoturva täyttävät sekä kansalliset että EU:n asetukset. Vastuullinen tekoäly vaatiiikin dataetiikan huomioimista, jotta oppivat algoritmit eivät käsittele luottamuksellisia tietoja ilman kunnollista suojausta (TIEKE 2023).

3.5 Tulevaisuuden näkymät

Tulevaisuuden näkymä taloushallinnossa on kohti yhä syvempää automaatiota ja "älykäästä" taloushallintoa, jossa tekoäly, RPA ja analytiikka yhdistyvät yhtenäiseksi ekosysteemiksi (Kaarlejärvi & Salminen 2018). Tällöin pk-yritys voi hallita kirjanpi-

toa, laskutusta ja palkanlaskentaa lähes reaaliaikaisesti. Tämän johdosta myös johtamisessa korostuu dataohjautuvuus (Varma & Singh 2025). Organisaation sisällä työtehtävät voivat muuttua suuresti, kun manuaalinen rutiini vähenee ja henkilöstö keskittyy entistä enemmän tulkintaan, asiakasviestintään ja analytiikan tuosten hyödyntämiseen (tilisanomat.fi 2023).

Euroopan unionin *Europe's Digital Decade* -strategian (European Commission 2023) tavoitteena on nostaa jäsenmaiden digitaalista kilpailukykyä, ja tämä heijastuu myös pk-yritysten tarpeisiin. Valtiollisella tasolla esimerkiksi Suomessa julkiset palvelut ja verohallinto kannustavat yrityksiä sähköiseen raportointiin. Tämä luo pohjaa entistä kehittyneemmille taloushallinnon palveluille (Ministry of Finance 2023). Jos pk-yritykset eivät ota etumatkaa tässä kehityksessä, ne saattavat jäädä jälkeen kilpailijoista, jotka hyödyntävät teknologian tuomia kustannussäästöjä ja päätöksenteon nopeutusta jo nyt (TIEKE 2023; TTL 2023).

Samalla on tärkeää muistaa, että tekoälyn ja robotiikan käyttöönotto on prosessi, joka vaatii suunnittelua sekä koulutusta ja joskus kumppanuuksia erilaisten asiantuntijatahojen kanssa (OECD 2021). Niiden pk-yritysten, jotka onnistuvat yhdistämään teknologian mahdollisuudet ammattitaitoiseen henkilöstöön ja selkeisiin prosesseihin, odotetaan saavan merkittävää etua sekä kustannustehokkuudessa että innovatiivisuuden kehittämisessä (KPMG 2023). Näin tekoäly ja robotiikka voivat olla arvokkaita tukipilareita pk-yrityksen kasvustrategiassa. Se ei toimi pelkästään työkaluna prosessien tehostamiseksi, vaan myös mahdollistajana uudentyyppisille palvelukonsepteille ja kilpailueduille (Varma & Singh 2025).

4 TALOUSHALLINNON KEHITYSTRENDIT PK-YRITYKSISSÄ

Taloushallinto on digitalisoitunut pk-yrityksissä voimakkaasti viime vuosien aikana. Suurin osa yrityksistä on siirtynyt paperipohjaisista prosesseista kohti sähköistä taloushallintoa. Yritykset ovat hyödyntäneet esimerkiksi pilvipohjaisia kirjanpito-ohjelmistoja ja sähköisiä laskutusjärjestelmiä entistä laajemmin. Kehitystä on osaltaan vauhdittanut teknologien kehittyminen. Tähän on kuitenkin myös vaikuttanut toimintaympäristön muutokset, kuten lainsäädännön uudistukset ja COVID-19 pandemian tuomat etätyö sekä digitaalisten työkalujen tarpeet. Kansainväliset selvitykset viittaavat siihen, että pk-yritysten digitalisaation aste on noussut erityisesti pandemian myötä. Ennen pandemiaa lähtötaso monissa maissa on ollut varsin vaatimaton. Euroopassa vain noin joka kolmas pk-yritys oli 2020-luvun alussa ottanut käyttöönsä varsinaisia digiteknologioita perustoimintojensa lisäksi. Myös kehittyneempiä automatisoinnin tai tekoälyn työkaluja hyödynsi vain noin 10 % pk-yrityksistä. Suurimmat esteet sekä hidasteet pk-yritysten digitalisoinnille ovat olleet tutkimusten mukaan resurssit sekä osaamisen puute uuden teknologian käyttöönotossa (Roman & Rusu 2022). Nyt suunta on selvästi kohti digitaalisia käytäntöjä. Sekä Suomessa että maailmanlaajuisesti on pyritty madaltamaan pk-yritysten kynnystä siirtyä sähköiseen taloushallintoon.

Taloushallinnon digitalisointi on edennyt Suomessa monia muita maita pidemmälle. Suuri osa suomalaisista pk-yrityksistä hyödyntää jo jotain sähköistä taloushallinnon järjestelmää. Erään kyselytutkimuksen mukaan vain noin 4 % pk-yrityksistä hoitaa kirjanpidon täysin manuaalisesti, kun taas 96 % käyttää joko tilitoimistoa tai omaa kirjanpito-ohjelmaa (Tilisanomat 2021). Myös sähköinen laskutus on yleistynyt pk-sektorilla nopeasti. Vuonna 2021 noin 79 % suomalaisista pk-yrityksistä lähetti osan myyntilaskuista verkkolaskuina. Vastaavasti 78 % vastaanotti ostolaskuja sähköisessä muodossa (Tilisanomat 2021). Näiden lukujen pohjalta voidaan kertoa, että Suomessa pk-yritysten valmiudet sähköiseen taloushallintoon ovat todella hyvät. Kehittyneitä digiosaamista vaativat uudistukset, kuten raken-

teiset sähköiset kuitit ja reaaliaikainen raportointi ovat nousseet myös keskusteluun. Tällä hetkellä kuittien käsittely on pk-yrityksissä vielä osittain papeririippuvaista. Voidaan arvioida, että noin puolet yritysten kuiteista toimitetaan yhä paperisina. Vuonna 2021 eKuitteja ei käytetty lähes laisinkaan (Tilisanomat 2021). Ne ovat kuitenkin yleistyneet ja asiantuntijoiden mukaan tulevat vielä jatkossa yleistymään enemmän. Tämä kuvastaa laajempaa trendiä kohti reaaliaikaista taloushallintoa, jossa kaikki tapahtumat, kuten laskut ja kuitit, hoidetaan viiveittä sähköisesti.

Kansainvälisesti pk-yritysten taloushallinnon digitalisaation kehityspuolet vaihtelevat. On kuitenkin tunnistettavissa myös yleisiä trendejä. Useissa maissa hallitukset sekä viranomaiset tukevat yritysten taloushallinnon digitalisointia erilaisten ohjelmien ja velvoitteiden kautta. Esimerkiksi Euroopan unioni on edistänyt verkkolaskujen käyttöönottoa. Vuodesta 2019 on ollut pakollista, että yritykset lähettävät julkishallinnolle laskut sähköisesti. Useat EU-maat ovat laajentaneet myös tätä vaatimusta myös yritysten väliseen kaupankäyntiin. Italia on tähän merkittävä esimerkki. Italiassa otettiin vuonna 2019 käyttöön laki, joka velvoittaa käytännössä kaikkia yrityksiä siirtymään kokonaan sähköiseen laskutukseen (Marosa 2019). Paperilaskut eivät kelpaa enää Italiassa virallisiksi laskuiksi. Yritysten on tuotettava sekä vastaanotettava laskunsa digitaalisessa muodossa. Myös muita maita on seurannut Italiaa tässä laissa. Esimerkiksi Puolassa ja Slovakiassa on tulevaisuudessa tulossa myös kaikista laskuista digitaalisia. Isossa-Britanniassa on otettu käyttöön Making Tax Digital-ohjelma, joka edellyttää yrityksiä raportoimaan arvonlisäverotietonsa sähköisesti hyväksytyillä kirjanpito-ohjelmilla. Tämä käytännössä kannustaa pk-yrityksiä luopumaan manuaalisista menetelmistä. Näitä kaikkia yhdistää tavoita parantaa taloudellista tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä. Tahdotaan myös vähentää inhimillisiä virheitä digitaalisin keinoin.

Yhteenvetona voidaan todeta, että digitalisaaton trendi taloushallinnossa pk-yrityksissä on selkeästi etenevä ja kehittyvä. Niin Suomessa kuin globaalisti taloushal-

linnon prosessit siirtyvät enemmän sähköiseen muotoon. Sähköisen taloushallinnon ratkaisut, kuten pilvipohjaiset kirjanpito- ja laskutusohjelmistot, automatisoidut prosessit ja reaaliaikainen tiedonsiirto, yleistyvät jatkuvasti pk-sektorilla. Samalla tekoäly ja RPA tekevät tuloaan osaksi pienten yritysten taloushallinnon prosesseja. Nämä tuovat potentiaalia entistä suurempiin tehokkuushyötyihin. Pitää kuitenkin pitää mielessä, että digitalisaation aste vaihtelee. Osa pk-yrityksistä on edelläkävijöitä ja he ottavat nopeasti käyttöön uusia digitalisaation työkaluja. Toiset yritykset taas etenevät hitaasti resurssi- ja osaamisrajoitteiden vuoksi. Kokonaiskuva on kuitenkin kohti kattavaa ja laajaa taloushallinnon digitalisaatiota. Julkiset toimet ja markkinoille tuleva teknologia kehittyy jatkuvasti tukien pk-yrityksiä tässä murrosvaiheessa. Voidaan ennakoida, että tulevaisuudessa yhä suurempi osa pk-yritysten taloushallinnosta tapahtuu täysin digitaalisessa, integroidussa ympäristössä.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA EMPIIRINEN OSUUS

5.1 Tutkimusstrategia ja lähestymistapa

Tutkimus toteutetaan kyselytutkimuksena. Tutkimuksessa yhdistyvät kvantitatiivinen sekä kvalitatiiviset lähestymistavat. Tutkimusstrategiana käytin survey-tutkimusta. Tämän avulla pyritään keräämään laaja-alaisesti tietoa suomalaisten pk-yritysten taloushallinnon digitalisaation nykytilasta. Kyselylomakkeella kartoitetaan määrällisesti eri ilmiöiden yleisyyttä sekä laadullisesti omia kokemuksia ja näkemyksiä. Kyselyyn valittiin monimenetelmällinen lähestymistapa, jotta tilanteesta saataisiin mahdollisimman laaja kuva. Monivalintakysymykset antavat yleistettävää numerotietoa digitalisaation hyödyistä sekä haasteista. Avoimet kysymykset tarjoavat syvällisempää ymmärrystä vastaajien omista kokemuksista. Tutkimus on pääosin kuvaileva, mutta siitä löytyy myös vertailevia piirteitä, sillä tuloksia tutkitaan rinnakkain digitaalista taloushallintoa käyttävien sekä perinteistä taloushallintoa käyttävien yritysten välillä.

Lähestymistapa tutkimukselle on käytännönläheinen sekä induktiivinen. Aineistosta pyritään tunnistamaan keskeiset teemat sekä havainnot ilman ennako-oletuksia. Tutkimusasetelma perustuu olemassa olevan tilanteen kartoittamiseen tiettyssä ajankohdassa. Kyselytutkimus sopii hyvin tähän tarkoitukseen, sillä sen takia tavoitetaan useita yrityksiä eri toimialoilta suhteellisen vaivattomasti ja voidaan kerätä informaatiota useasta organisaatiosta samaan aikaan. Tämän avulla pystyttiin muodostamaan kokonaiskuva digitalisaation vaikutuksista pk-yritysten taloushallintoon. Tutkimus antoi myös samalla tilaa vastaajien omille mielipiteille. Avoimet kentät mahdollistivat tarkentavien esimerkkien ja selitysten antamisen numeristen vastauksien ohessa.

5.2 Kyselylomakkeen suunnittelu

Kyselylomake suunniteltiin tutkimuskysymysten ja teoriataustan pohjalta. Lomakkeesta pyrittiin tekemään tiivis, mutta silti kattava ja alussa sen kestoksi mainittiin

5–10 minuuttia. Tämä siksi, jotta mahdollisimman moni jaksaisi vastata kyselyyn. Lomakkeesta löytyi niin monivalintakysymyksiä kuin myös avoimia kysymyksiä. Tämä tuki aiemmin mainittua monimenetelmällisyyttä. Kysymysten laadintaan hyödynnettiin aiempaa kirjallisuutta digitalisaation eduista sekä haitoista taloushallinnossa. Väittämät monivalintakysymyksissä muotoiltiin selkeiksi sekä konkreettisiksi. Esimerkiksi digitalisaation mahdolliset hyödyt ja haasteet esitettiin lyhyinä väitteinä. Näihin vastaajalla oli mahdollisuus vastata kaikki relevantit vaihtoehdot. Kaikissa monivalintakysymyksissä oli myös vastausvaihtoehto ”Muu, mikä?”. Tämän avulla vastaajat pystyivät tuomaan esiin tekijöitä, joita valmiit vaihtoehdot eivät sisältäneet. Tämä lisäsi kyselyn kattavuutta ja antoi mahdollisuuden yllättävienkin näkemysten vastaamiseen.

Kyselylomake jaettiin loogisiin osa-alueisiin. Alussa kysyttiin yritysten toimialasta. Tämän jälkeen vastaajaa pyydettiin ilmoittamaan, hoitaako se taloushallinnon ensisijaisesti digitaalistesti vai paperipohjaisesti. Kysely oli jaettu kahteen haaraan, jotta vastaaja saisi ainoastaan kysymyksiä omasta tilanteestaan. Haarat oli jaettu digitaalisen taloushallinnon käyttäjiin sekä paperipohjaisen taloushallinnon käyttäjiin. Toisen kysymyksen vastaus ohjasi kysyjän oikeaan haaraan.

Digitaalista taloushallintoa käyttäville suunnatussa osiossa kysyttiin esimerkiksi, mitä konkreettisia hyötyjä digitaalinen taloushallinto on tuonut yritykselle sekä mitä haasteita on ilmennyt. Nämä kysymykset olivat monivalintakysymyksiä. Näiden kvantitatiivisten kysymysten lisäksi osiossa oli muutamia avoimia kysymyksiä. Esimerkiksi ”Kuvaile tärkein digitaalisen taloushallinnon tuoma hyöty yrityksellenne” tai ”Onko jokin haaste korostunut, ja miten olette siihen reagoineet?”. Näissä kysymyksissä vastaaja sai omin sanoin kuvailla tilannettaan.

Vastaajille, jotka valitsivat paperisen taloushallinnon, esitettiin vastaavia kysymyksiä perinteisen toimintamallin mukaan. Monivalintakysymyksillä pyrittiin selvittämään, miksi yritys vielä käyttää paperipohjaisia menetelmiä ja mitä haittoja näistä menetelmistä on koitunut. Avoimilla kysymyksillä selvitettiin, millaisia hyötyjä vas-

taaja näkee perinteisessä tavassa ja onko tulevaisuudessa suunnitelmana digitalisoida taloushallinto. Kysymysten asettelu pyrittiin pitämään selkeänä ja neutraalina, jottei vastaajia johdateltaisi mihinkään suuntaan ja jotta saadaan selville sekä digitalisaation että paperipohjaisten menetelmien haitat sekä hyödyt.

5.3 Otanta ja vastaajajoukko

Kohderyhmänä tutkimukseen olivat suomalaiset pienet ja keskisuuret yritykset eli pk-yritykset. Vastaajajoukon keräämiseen käytettiin osittain tarkoituksenmukaista otantaa. Kyselylinkkiä jaettiin sähköpostilla Pohjanmaan alueen yrityksille sekä eteläsuomalaisille yrityksille. Tällä tavalla pyrittiin saamaan mahdollisimman monipuolinen otos vastaajia eri toimialoilta ja erikokoisista yrityksistä. Tavoitteena oli koota riittävä ja monipuolinen vastaajajoukko, joka toisi esiin sekä digitalista että paperimenetelmiä käyttäviä yrityksiä. Erityisesti pyrittiin tavoittamaan paperisia menetelmiä käyttäviä yrityksiä, sillä niitä saattaa olla määrällisesti vähemmän ja haastavampi löytää. Tällä varmistettiin, että tutkimuksessa pystytään vertaamaan näitä kahta ryhmää.

Kyselyyn vastasi yhteensä 56 yritystä. Mukana vastauksissa oli yrityksiä monilta eri toimialoilta ja erilaisista taustoista toimialoilta (ks. vastaajaprofiilin tarkempi erittely luvussa 6.1). Yritysten henkilöstömäärää ei tiedusteltu, sillä kaikki kyselyyn osallistuneet yritykset ovat pk-yrityksiä, joiden henkilöstömäärä on alle 250 henkilöä. Vastaajajoukossa on todennäköisesti edustettuna myös mikro- ja pienyrityksiä, sillä nämä yritykset muodostavat suuren osan suomen yrityksistä. He ovat myös usein innokkaita vastaamaan näihin kyselyihin. Huomionarvoista on, että suuri osa vastaajista hoitaa taloushallinnon sähköisesti digitaalisilla työkaluilla. Vain pieni osa vastaajista käytti yhä paperipohjaista taloushallintoa. Aineistossa on täsät johtuen vahva painotus digitalisaation kokeneisiin yrityksiin, mutta mukana on myös riittävä määrä paperipohjaisia menetelmiä käyttäviä yrityksiä laadullisen vertailun tukemiseksi.

5.4 Aineiston keruu, käsittely ja analyysi

Aineiston keruu toteutettiin huhtikuussa 2025 verkkokyselynä. Kyselylomake laadittiin Google Formsiin sähköiseksi lomakkeeksi. Vastaajilla oli mahdollisuus osallistua kyselyyn noin neljän viikon ajan, heille sopivana ajankohtana. Yrityksiä rohkaistiin vastaamaan rehellisesti sekä avoimesti. Saatekirjeessä mainittiin, kuinka vastaajilla on mahdollisuus kysyä vastuksista henkilökohtaisesti sähköpostitse, jos heillä heräsi kiinnostusta. Kaikkien 56 yrityksen vastaukset hyväksyttiin analyysiin. Osa vastaajista jätti yksittäisiä avoimia kysymyksiä tyhjiksi. Näissäkin tapauksissa saatiin silti tietoa monivalintakysymysten kautta. Kun aineisto oli saatu Google Formsista, siirrettiin vastaukset anonymisti Exceliin tutkimuskäyttöä varten.

Kerätty aineisto koostui numeerisesta sekä tekstimuotoisesta tiedosta. Määrällinen data, kuten monivalintakysymykset käsiteltiin Excelissä. Näin saatiin luotua taulukoita sekä diagrammeja tuloksista. Monivalintakysymyksissä laskettiin, kuinka monta vastaajaa valitsi tietyn vaihtoehdon. Monissa kysymyksissä oli mahdollisuus vastata useampi vaihtoehto ja tämän takia analyysissä hyödynnettiin monivastaajataulukoita. Tämän avulla laskettiin esimerkiksi, kuinka monessa yrityksessä mikäkin potentiaalinen hyöty oli koettu.

Avoimet vastaukset analysoitiin sisältöanalyysin avulla. Avoimista vastauksista pyrittiin etsimään toistuvia teemoja sekä mainintoja. Vastaukset luettiin useaan kertaan huolellisesti läpi. Vastauksista pyrittiin löytämään tiettyjä samoja asioita, kuten hitaus tai virheiden minimointia. Esimerkiksi monessa vastauksessa, joka saatiin vastaukseksi avoimiin kysymyksiin digitaalisesta taloushallintoa koskien, kerrottiin konkreettisia esimerkkejä siitä, kuinka taloushallinto on tehostunut digitalisaation myötä.

Määrällisen sekä laadullisen aineiston analyysituloksia yhdistettiin raportoinnissa toisiaan tukeviksi havainnoiksi. Graafiset diagrammit antavat yleiskuvan ilmiöstä. Tämän yleiskuvan rinnalla hyödynnetään laadullista tietoa ymmärryksen syventä-

miseksi. Jos esimerkiksi tietyssä diagrammissa jokin vastaus on yleinen, laadullisten vastausten avulla voidaan tuoda esiin havaintoja, joiden avulla voidaan selvittää, miksi jokin asia on näin. Harvemmin vastattuihin vastauksiin saadaan selityksiä avovastausten avulla. Kaikki analyysit ovat tehty huolellisesti, jotta tulosten johtopäätökset ovat mahdollisimman luotettavia.

5.5 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksessa on otettu huomioon eettiset periaatteet tarkasti. Kyselytutkimus toteutettiin anonyymisti: vastaajilta ei kerätty tunnistetietoja, kuten yrityksen nimeä tai vastaajan henkilönimeä. Näin varmistettiin, ettei yksittäistä vastausta voida yhdistää tiettyyn yritykseen tai henkilöön. Vastaajille annettiin tutkimuksesta totuudenmukainen kuva ja korostettiin osallistumisen vapaaehtoisuutta. Heillä oli oikeus olla vastaamatta mihin tahansa kysymykseen (pois lukien pakolliset haarakysymykset minimivastausten saamiseksi) ja halutessaan keskeyttää vastaaminen. Kaikki kerätty aineisto säilytettiin luottamuksellisesti ja siihen oli pääsy vain tutkijalla itsellään. Aineiston käsittelyssä noudatettiin hyvää tietojenkäsittelytapaa: data analysoitiin ja raportoitiiin aggregoidulla tasolla siten, ettei yksittäistä vastaajaa voida tunnistaa tuloksista. Avoimia vastauksia lainattiin raportissa vain yleisellä tasolla tai yhdistettynä muiden vastaajien näkemyksiin, jotta kenenkään yksilölliset ilmaisut eivät paljasta vastaajan henkilöllisyyttä.

Tutkimuksessa on otettu huomioon eettiset periaatteet. Kyselytutkimus toteutettiin anonyymisti. Vastaajilta ei kerätty yrityksen tietoja taikka vastaajan henkilönimeä. Tällä varmistetaan, ettei tiettyä vastausta voida kohdistaa tiettyyn henkilöön taikka yritykseen. Saatekirjeessä korostettiin, että tutkimus on vapaaehtoinen. Kaikki aineisto, mikä tutkimuksesta tuli, säilytettiin luottamuksellisesti ja vain tutkimuksen laatijalla oli pääsy aineistoon.

Tutkimuksesta on pyritty tekemään mahdollisimman luotettava sekä uskottava. Tämän takia kiinnitettiin huomiota useisiin seikkoihin. Kyselylomaketta suunniteltaessa pyrittiin hyvään validiteettiin. Kysymykset johdettiin tutkimusongelmasta

sekä teoriataustasta. Näin saatiin vastauksia juuri niihin kysymyksiin, johon pitikin. Analyysivaiheessa pyrittiin objektiivisuuteen ja systemaattisuuteen. Määrällisten tulosten käsittelyssä käytettiin suoria laskentamenetelmiä, jotka voidaan toistaa samoista lähtökohdista. Laadullisten vastausten tuloksia tutkittiin ja analysoitiin sitä mukaa, kun vastauksia tuli. Tuloksia pyrittiin peilaamaan koko aineistoon, eikä yksittäisiin poikkeaviin kommentteihin.

Pitää kuitenkin tunnistaa rajoitteet, jotka vaikuttavat tutkimuksen luotettavuuteen. Tulokset ovat muodostunut itsevalikoituneista vastaajista. Esimerkiksi voi olla, että digitalisaatioista kiinnostuneet yrittäjät ja yritykset, ovat ehkä muita kiinnostuneempia vastaamaan. Tämä voi tarkoittaa, että digitaalista taloushallintoa käyttävät yritykset, jotka osallistuivat tutkimuksen, ovat keskimäärin aktiivisempia kehittämään toimintaansa verrattuna paperipohjaista taloushallintoa käyttäviin yrityksiin. Tuloksista on siis oltava tarkkana yleistämistä varten. Vastaukset kuvaavat juuri tämän vastaajajoukon kokemuksia, eivätkä välttämättä sellaisinaan laajene kaikkiin suomalaisiin pk-yrityksiin. On myös mahdollista, että vastaajat tulkitsevat jotakin kysymyksiä eri tavoin. Tätä kuitenkin pyrittiin minimoimaan selkeillä kysymyksillä.

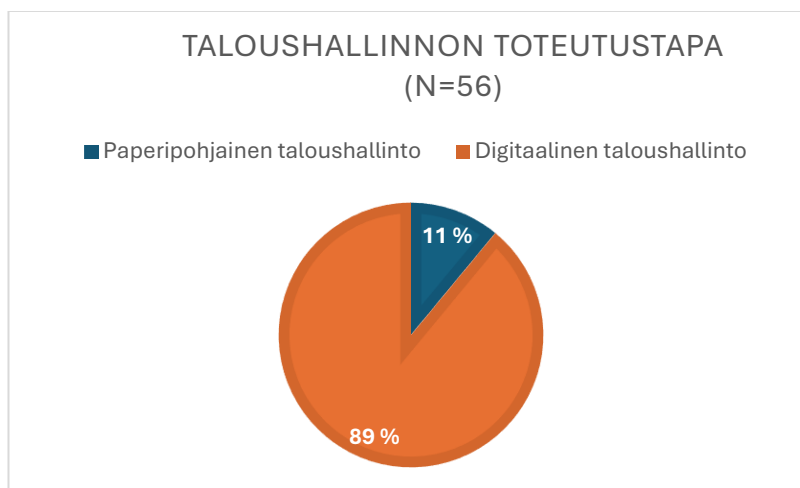
Tutkimuksen suunnittelu pyrittiin kaiken kaikkiaan varmistamaan huolellisella suunnittelulla, läpinäkyvällä toteutuksella ja kriittisellä tulostentarkistelulla. Tuloksia tarkastellaan seuraavassa luvussa (6). On kuitenkin pidettävä mielessä edellä mainitut seikat.

6 TULOKSET JA ANALYYSI

Edellisissä luvuissa käsiteltiin taloushallinnon digitalisaation teoreettista taustaa sekä tutkimuksen toteutustapaa. Tässä luvussa tarkastellaan kyselytutkimuksesta saatuja empiirisiä tuloksia sekä niiden analysointia suhteessa asetettuihin tutkimuskysymyksiin.

6.1 Vastaajaprofiili ja taloushallinnon toteutustavat

Kyselyyn vastasi yhteensä 56 suoalaista pk-yritystä. Vastauksia saatiin eri toimialoilta. Kyselyyn osallistui yrityksiä mm. palvelualalta, kaupan alalta, teollisuuden sekä rakentamisen sektoreilta. Aineistoa saatiin siis monipuolisesti erilaisilta liikennetoiminta-alueilta. Suurin osa vastaajista ilmoitti hyödyntävänsä taloushallinnossa ensisijaisesti digitaalisia työkaluja ja järjestelmiä. Vain pieni vähemmistö turvautuu pääosin paperipohjaisiin menetelmiin. Kuva 1 havainnollistaa kyseistä jakaumaa. 50 yritystä eli noin 89 % vastaajista luokiteltiin sähköisen taloushallinnon käyttäjiksi. Vain 6 yritystä eli noin 11 % luokiteltiin paperisen taloushallinnon käyttäjiksi.

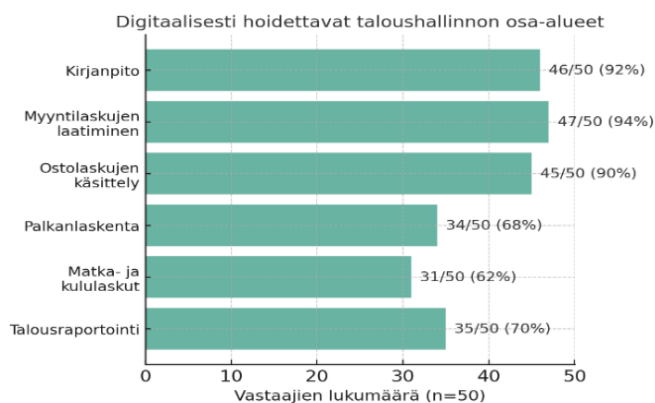
Kuva 1 Taloushallinnon toteutustapa

Digitaalisten työkalujen hyödyntäjät hoitavat taloushallinnon prosessejaan eri tavoin kuin paperimenetelmiä käyttävät. Seuraavissa alaluvuissa tarkastellaan näitä

kahta vastaajaryhmää erikseen. Analyysissa tuodaan niin määrälliset tulokset kuin myös laadulliset havainnot avovastauksista. Tuloksia peilataan aikaisempaan teoriaan. Tämä lähestymistapa auttaa vastaamaan tutkimuskysymyksiin siitä, millaisia vaikutuksia taloushallinnon digitalisaatiolla on pk-yritysten toimintaan ja mitkä tekijät edistävät tai estävät digitalisaatiota.

6.2 Digitaalista taloushallintoa hyödyntävät yritykset

Ensin lähdettiin tutkimaan, kuinka laajasti yritykset käyttävät digitaalisia prosesseja. Suurin osa vastaajista on ottanut käyttöön laajasti digitaalisia ratkaisuja taloushallintoonsa. Kuva 2 tuo esille, mitä sähköisiä työkaluja ja järjestelmiä nämä 50 yritystä hyödyntävät. Lähes kaikki (94 %) vastaajista laativat ja lähettivät myyntilaskunsa sähköisesti. Ostolaskuissa vastaava osuus oli 90 %. Suurin osa vastaajista (92 %) ilmoitti myös käyttävänsä jotakin sähköistä kirjanpito-ohjelmaa. Nämä oli suosituimmat kohdat kysymyksen vastauksiksi. Tämän lisäksi palkanlaskennan hoitaa sähköisesti noin 68 % vastaajista ja noin 70 % vastaajista hyödyntää reaaliaikaista talousraportointia ja seurantaa. Matka- ja kululaskuja digitaalisesti käsittelee 62 % yrityksistä. Kysymykseen tuli myös yksittäisiä vastauksia ”Muu, mikä?” vastausvaihtoehtoon. Tähän kohtaan tuli vastaukseksi verojen hoitaminen, työajanseuranta, kannattavuuslaskenta ja lainanhallinta sekä perintä. Näihin kaikkiin vastastattiin kerran.

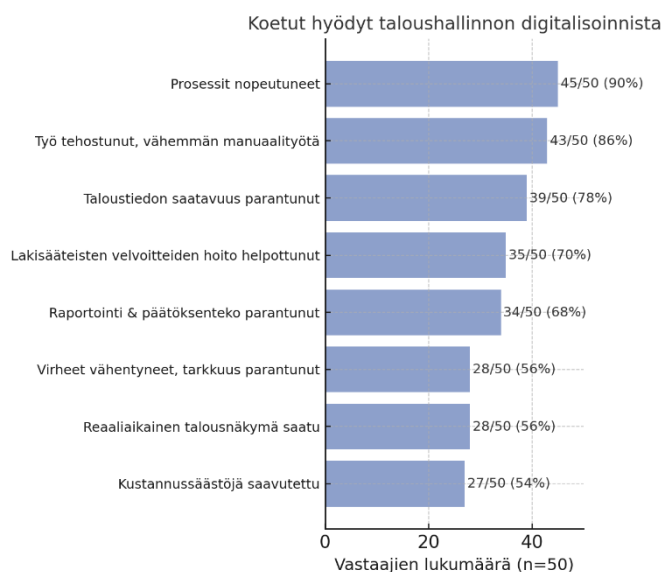

Kuva 2 Digitaalisesti hoidettavat taloushallinnon osa-alueet

Vastaajien avovastaukset vahvistavat kvantitatiivista havaintoa digitalisaatiosta. Moni digitaalista taloushallintoa käyttävä yritys kuvaili taustaansa siten, että siirtyminen sähköisiin ratkaisuihin tapahtui jo useita vuosia sitten. Vastauksissa mainittiin myös, kuinka muutos tehtiin suunnitelmallisesti. Tyypillisesti yritykset ovat ottaneet käyttöön valmiin taloushallinto-ohjelmiston kuten pilvipalvelun tai sopineet esimerkiksi tilitoimiston kanssa sähköisestä kirjanpidosta. Vastauksissa mainittiin myös, kuinka alkuvaiheessa henkilöstöä oli koulutettu uusiin järjestelmiin ja toimintatapoihin ja tämän kouluttamisen jälkeen arjen työnteosta tuli huomattavasti sujuvampaa ja jouhevampaa. Tämä on hyvä esimerkki digitalisaation vaikutuksesta. Rutiinityöt voidaan hoitaa aikaisempaa nopeammin sekä vähemmällä manuaalisella työllä. Tämä vapauttaa aikaa muihin toimintoihin. Kuten eräs vastaaja vastasi ”aikaisemmin kirjanpitäjälle vietiin mappi kerran kuussa, nyt kaikki hoituu nappia painamalla”. Vaikka yksittäisiä sitaatteja ei kaikilta vastaajilta olekaan, yleinen sävy digitalisaatiosta oli positiivinen. Monet yritykset toivat myös esille, kuinka työkuorma on keventynyt ja kaikki taloushallinnon tiedot ovat päivittäisesti helposti saatavilla.

Seuraavassa kysymyksessä etsitään digitalisoinnista koettuja hyötyjä. Kyselyssä pyrittiin kartoittamaan mitä konkreettisia hyötyjä yritykset ovat saavuttaneet siirtymällä digitaaliseen taloushallintoon. Kuva 3 esittää kunkin hyödyn yleisyyttä digitalisaatiossa. Selvästi yleisin hyöty oli prosessien nopeutuminen, johon vastaajia

oli 45 eli 90 %. Myös suosittu vastaus oli työn tehostuminen. Tämä viittaa siihen, että manuaalinen työ ja päällekkäiset työvaiheet ovat vähentyneet. Noin 78 % vastaajista raportoi taloustiedon saatavuuden parantuneen. Taloustiedot ovat nyt käytettävissä ajasta ja paikasta riippumatta aiempaa helpommin. Myös lakisääteiset ilmoitukset, kuten viranomaisilmoitukset ja sähköinen arkistointi on helpottunut 70 % mieleistä. Tämä on tärkeä hyöty erityisesti kirjanpidon oikeellisuuden ja vaatimustenmukaisuuden kannalta. Yli puolet vastaajista (68 %) katsoi, että talousraportoinnin laatu on parantunut ja päätöksenteko helpottunut ajantasaisemman datan ansiosta. 56 % vastaajista raportoi, että virheet taloushallinnossa ovat vähentyneet ja kirjauksien tarkkuus on parantunut digitaalisten järjestelmien myötä. Yhtä moni yritys (56 %) mainitsi, kuinka nyt saa reaaliaikaisen näkyvyyden yrityksen taloustilanteesta. 54 % vastaajista ilmoitti saavuttaneensa kustannussäästöjä taloushallinnon digitalisaation ansiosta.

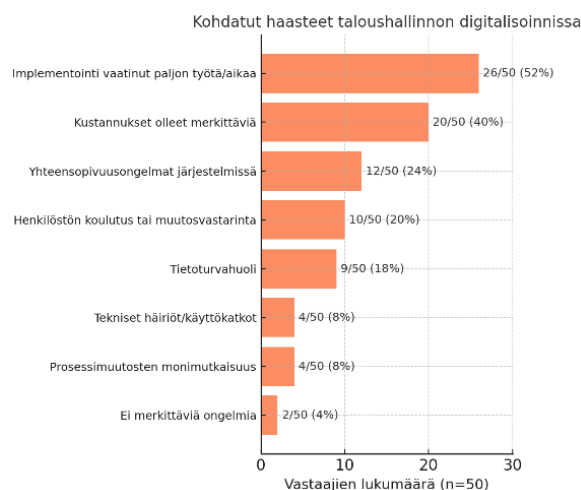
Kuva 3 Koetut hyödyt taloushallinnon digitalisoinnissa

Tulokset vahvistavat aiemmin kirjallisuuden esiin tuomia digitalisaation hyötyjä. Kuten TTL (2023) hankkeessa raportoitiin, pk-yritykset tunnistavat samoja asioita digitalisaation eduiksi. Näitä etuja ovat etenkin ajantasaisen talousdatan saatavuus, automatisoidut prosessit ja vähentyneet virheet. Nämä samat edut näkyvät

nyt saaduissa empiirisissä osuuksissa. Vastaajat arvostavat, että tieto on aina saatavilla ja että rutiinit sujuvat nopeammin sekä tarkemmin. Aiemmissä tutkimuksissa on myös mainittu hallinnollisista säästöistä (esim. 20–30 % vähennys toimitustyön kuluissa) ovat osalla yrityksistä toteutuneet. Toki vain noin puolet yrityksistä kokivat selvää kustannussäästöä. Tämä saattaa johtua siitä, etteivät pienissä yrityksissä digitaalisten rahalliset hyödyt tule niin vahvasti esiin. Säästö voi näkyä enemmänkin ajankäytön tehostumisena, kuin euroina. Silti, kokemus siitä, että taloushallinnon työ ja prosessit ovat muuttuneet sujuvammiksi ja vähemmän virheherkäksi, on lähes universaali digitaaliseen taloushallintoon siirtyneillä yrityksillä. Tuloksista voidaan todeta, että taloushallinnon digitalisoiminen on tuonut pk-yrityksille merkittävää ajansäästöä, parempaa informaation hallintaa ja laadullisia parannuksia prosesseihin. Tämä vastaa tarkasti teoreettista ennako-oletusta digitalisaation hyödyistä pk-sektorilla.

Avoimissa vastauksissa pyydettiin erittelemään yrityksiä, mikä on ollut merkittävien hyöty heidän toiminnalleen edellä mainituista vastuksista. Monissa vastauksissa korostui työajan säästyminen ja rutiinien sujuvoittaminen. Digitaaliset järjestelmät ja työkalut vapauttavat resursseja muuhun työhön. Esimerkiksi myyntilaskujen käsittely sekä arkistointi vaatii nyt huomattavasti vähemmän manuaalista työtä kuin ennen. Tämä voidaan huomata arjen toiminnan tehostumisessa. Erä vastaus mainitsi konkreettisenä esimerkkinä, että reaaliaikainen taloustieto on parantanut yritysjohdon mahdollisuutta seurata yrityksen kannattavuutta ja tehdä sen pohjalta päätöksiä nopeasti. Samainen asia oli mainittu hyötylistassa, ja sen koki 68 % vastaajista tärkeäksi, vaikka suurimmaksi hyödyksi vastaajat usein nimesivät ennemmin suoraan arkityöhön liittyvän tehokkuuden. Osa vastaajista myös painotti, että koko kokonaisuus on parantunut ja ei voinut nostaa esille yhtä tiettyä hyötyä. Digitalisointi on siis tuonut näille yrityksille hyötyjä monelle osa-alueelle, ja nämä tekevät yhdessä toiminnasta modernimpaa ja luotettavampaa. Nämä kommentit viittaavat siihen, että digitalisaation vaikutus näkyy niin operatiivisella tasolla kuin myös strategisella tasolla.

Haasteet sekä ongelmat, jotka ilmenevät digitaalisessa taloushallinnossa. Vaikka suurin osa vastaajista raportoi positiivisista kokemuksista, pyrittiin kyselyssä myös kartoittamaan, millaisia haasteita taloushallinnon digitalisaatioon on liittynyt tai millaisia ongelmia digitaalisia järjestelmiä käytettäessä on kohtattu. Kuva 4 esittää, kuinka moni digitaalista taloushallinto käyttävistä 50 yrityksistä raportoi kutakin haastetta. Suurimmaksi haasteeksi tulosten perusteella on ollut digitalisaation käyttöönottoon liittyvä työmäärä. 52 % vastaajista (26 yritystä) arvioi, että taloushallinnon sähköistäminen on vaatinut paljon aikaa tai työtä (esim. järjestelmien käyttöönotto, tietojen siirtoon ja prosessin uudelleenjärjestelyyn on mennyt paljon resursseja). Toiseksi yleisin maininta oli kustannukset. 40 % eli 20 yritystä koki, että digitaalisten järjestelmien hankinta sekä ylläpito ovat olleet taloudellisesti merkittävä rasite. Esiin nousivat myös järjestelmien yhteensopivuusongelmat. 24 % vastaajista raportoi ongelmista integraatiosta tai eri ohjelmien toimivuudesta yhdessä. 20 % mainitsi henkilöstön koulutuksen tarpeen tai muutosvastarinnan haasteena. Jossain yrityksissä siis digitalisaatio on vaatinut opettelua sekä asenne-muutosta työntekijöihin. 18 % vastaajista koki tietoturvan haasteena digitaalisten taloushallinnon palveluja käytettäessä. Tähän sisältyy esimerkiksi huoli arkaluon-toisten tiedostojen säilyttäminen pilvipalvelussa. Vain pieni osuus 8 % (4 yritystä) kertovat kärsineensä teknisistä häiriöistä taikka käyttökatkoista, joilla on ollut vaikutusta taloushallinnon työhön. Sama 8 % mainitsi siitä, kuinka prosessien muok-kaaminen digitaaliseen muotoon on ollut haastavampaa, mitä kuviteltiin (esimer-kiksi uusien toimintatapojen luominen vie aikaa). Huomioksi voidaan myös nostaa se, että yksi vastaaja ilmoitti, ettei ole huomannut minkäänlaisia haasteita. Joissa-kin tapauksissa digitalisaatio siis sujuu täysin toimivasti.

Kuva 4 Kohdatut haasteet taloushallinnon digitalisoinnissa

Havaittuja haasteita voidaan verrata aiemmissa tutkimuksissa tunnistettuihin digitalisaation haasteisiin. Tulokset ovat linjassa kirjallisuuden sekä aiempien tutkimusten kanssa. Suurimmiksi esteiksi sekä haasteiksi pk-yritykset kokevat alkuvestointien kustannukset sekä henkilöstöön liittyvän osaamisvajeen sekä muutosvastarinnan. Tutkimuksessa nousi nämä samat pääpontit esille monissa vastauksissa. Esille nousi myös se, kuinka yli puolet vastaajista nostivat esille käyttöönoton vaatiman työmäärän. Tämä viittaa siihen, että vaikka lopputulos on hyödyllinen sekä tehokas, vaatii siihen siirtyminen huolellista suunnittelua ja panostusta. Aiemmin on mainittu jo, kuinka siirtyminen sähköiseen taloushallintoon vaatii prosessien uudelleensuunnittelua ja henkilöstön koulutusta. Kyselyn laadullisissa kommentteissa kuvasivat juuri näitä toimia. Vanhoja toimintamalleja jouduttiin muuttamaan ja henkilöstöä jouduttiin perehdyttämään uusiin järjestelmiin ja työkaluihin. Lyhyellä aikavälillä tämä koettiin työlääksi ja raskaaksi, mutta pitkällä tähtäimellä panostus on kannattanut ja positiivisia tuloksia saatu aikaan. Kyselystä selviää, kuinka tietoturvaan ja teknisiin riskeihin liittyvät huolenaiheet eivät ole kovinkaan yleisiä pk-yrityksille. Vain noin viides vastaajista ilmoitti tällaisista ongelmista. Tämä saattaa johtua siitä, että pilvipalvelut ovat kehittyneet ja niiden tietoturvaa on parannettu. Tämän takia pk-yritykset luottavat niihin enemmän.

Kirjallisuudessa on tuotu esille tietoturvariskit eräänä digitalisaation haasteista, joten täysin luottavaisia pk-yritykset eivät niihin ole. On myös mahdollista, että osa yrityksistä on ulkoistanut taloushallinnon osittain tilitoimistolle. Tällöin ongelmat jäävät palveluntarjoajan ratkottaviksi, eivätkä heijastu kyselyn vastaajien näkemyksiin.

Kaiken kaikkiaan digitaalista taloushallintoa käyttävät yritykset tunnistavat digitalisaatiosta enemmän hyötyjä, kuin haittoja. Vaikka käyttöönotto on osalle ollut haastavaa, on pitkällä aikajänteellä tulleet hyödyt palkinnut lopuksi. Muutamat vastaajat totesivat, että "alkuvaikkeudet kyllä kannatti kestää, nyt emme palaisi vanhaan". Voidaan siis päätellä, että niissä pk-yrityksissä, joissa taloushallinto on digitalisoitu, kokonaisvaikutus on ollut positiivinen. Prosessit ovat tehostuneet ja liiketoiminnan kannalta kriittinen ja tärkeä taloustieto on helpommin ja paremmin löydettävissä. Tämä tuo yritykselle kilpailuetua ja parantaa toiminnan laatua. Tämä on myös yhtenevä johtopäätös muissa aiemmissä tutkimuksissa (KPMG 2020, TTL 2023).

Kyselylomakkeessa pyrittiin kartoittamaan tulevaisuuden suunnitelmia digitaalista taloushallintoa käyttäviltä yrityksiltä. Pyrkimyksenä oli lisäksi selvittämään aikoivatko yritykset laajentaa tai syventää taloushallinnon digitalisointia entisestään. Vastauksien perusteella useimmilla oli tarkoitus jatkaa kehitystyötä. Moni vastuksista viittasivat siihen, kuinka pyritään ottamaan uusia ominaisuuksia tai moduuleja käyttöön nykyisessä taloushallintojärjestelmässä. Esimerkiksi ostolaskuja pyritään automatisoimaan vielä enemmän tai kirjanpidon sekä myynnin järjestelmiä integroimaan paremmin keskenään. Jotkut vastaajista pyrkivät hyödyntämään automatisaatoratkaisuja laajemmin. Näitä ratkaisuja ovat esimerkiksi pankkien tarjoamat suorasiirtoyhteydet sekä kuittiskannauksen automatisointi. Muutamissa vastauksissa mainittiin myös tekoälyn sekä ohjelmistorobotiikan (RPA) tuomista mahdollisuuksista. Näistä ei kuitenkaan suuria suunnitelmia ollut lähes kellään. Kaikkien uusimpien teknologiaratkaisujen hyödyntäminen pk-yrityksissä on siis

vasta aluillaan. Yleisesti ottaen digitaalisten työkalujen käyttäjät vaikuttavat sitoutuneilta ja kiinnostuneilta jatkuvan parantamisen kohteista. He eivät ajattele, että digitalisaatio on kertaprojekti, vaan taloushallinnon kehittämistä halutaan jatkaa sitä mukaa, kun uusia hyödyllisiä välineitä tulee saataville. Tämä voi johtaa siihen, että pk-yritysten taloushallinto tulee muuttumaan tulevana vuosin yhä automaattisemmaksi ja integroidummaksi. Myös tämä tutkimus tukee aiempia tutkimuksia taloushallinnon digitalisaation syvenemisestä.

6.3 Paperipohjaisia taloushallintomenetelmiä käyttävät yritykset

Kyselyyn vastanneista kuusi yritystä ilmoittivat hoitavansa taloushallintonsa pääosin paperisten menetelmien ja perinteisen käytännön tavoilla. Näissä yrityksissä prosessit ovat manuaalisia. Esimerkiksi kirjanpito saatetaan tehdä itse kirjaten tapahtumat paperitositteilla tai Excel -taulukoon. Myös monet muut vaiheet, kuten laskujen käsittely, arkistointi ja raporttien kokoaminen tapahtuu manuaalisesti käsin ilman integroitua järjestelmää. Avovastauksissa saatujen vastauksien perusteella tyypillinen toimintamalli on, että yritys säilyttää kaikki tositteet sekä laskut paperilla mapissa. Sen jälkeen ne toimitetaan joko säännöllisesti tilitoimistolle tai käydään kirjanpitäjän luona paperikansion kanssa esimerkiksi kuukausittain. Useampi vastaaja kuvasi, että myyntilaskut tehdään itse Wordilla tai Excelillä ja tulostetaan PDF-muodossa sähköpostitse asiakkaalle. Ostolaskut taas vastaanotetaan paperisin postissa ja maksetaan verkkopankissa yksi kerrallaan manuaalisesti. Voidaan siis todeta, että erätkin perinteistä taloushallintoa käyttävät yritykset hyödyntävät myös digitaalisia työkaluja. He eivät kuitenkaan käytä varsinaista kattavaa taloushallinto-ohjelmistoa. Eräs vastaaja ilmoitti käyttävänsä sähköistä veroilmoituspalvelua lakisääteisen ilmoituksen antamiseksi. Muuten kuitenkin kaikki kirjanpitoaineisto säilytetään fyysisesti. Tämä kuvaus vahvistaa, että edes kaikki paperipohjaista taloushallintoa käyttävät yritykset eivät elä täysin tietotekniikan ulkopuolella. Esimerkiksi pankkiasiointi on lähes mahdotonta hoitaa ilman digitaalisia

apuvälineitä nykypäivänä. Näiden yritysten taloushallinnon kokonaisuus ei ole integroitu eikä automaattinen. Heidän prosessinsa nojaavat ihmisten manuaaliseen työhön ja erillisiin työkaluihin.

Kyselyssä tahdottiin selvittää syitä, miksi yritykset edelleen käyttävät pääasiassa paperipohjaisia menetelmiä. Kuva 5 kokoaa kaikki tärkeimmät syyt, sekä niiden yleisyyden. Tuloksista voidaan huomata, kuinka merkittävä yksittäinen syy on digitalisaation hinta. 5 yritystä 6:sta (83 %) oli sitä mieltä, että nykyaikaiset taloushallinnon ohjelmistot taikka sähköiset palvelut ovat liian kalliita verrattuna heidän tarpeisiinsa. Toiseksi yleisin peruste oli se, että nykyiset käytännöt koetaan toimiviksi ja tämän takia muutokselle ei koeta tarvetta. Tämän vastauksen vastasi 4 yritystä (67 %). Käytännössä puolissa näissä yrityksissä vallitsee näkemys, että nykyinen manuaalinen systeemi täyttää kaikki yrityksen tarpeet. Digitalisaatio ei heidän mielestään tuo tarvittavaa lisäarvoa suhteutettuna sen vaatimaan vaivaan sekä kustannuksiin. Yksittäisiä mainintoja tuli myös henkilökunnan digiosaamisen puutteista sekä tietoturva huolista. Yksi vastaus kertoo, kuinka koko taloushallinto on siirretty tilitoimistolle, jolloin hänellä ei ole itsellä tarvetta investoida digitaalisiin järjestelmiin. Lisäksi eräs vastaaja kertoo, kuinka ei ole löytänyt sopivaa digitaalista työkalua omiin tarpeisiinsa. Tämä viittaa siihen, ettei jokaiselle erikoistuneelle alalle tai yksilöisiin tarpeisiin ole välttämättä vielä tuotu markkinoille digitaalista työkalua tai ainakaan vastaaja ei ollut sitä havainnut.

Kuva 5 Syyt paperipohjaisten menetelmien jatkumiseen.

Tämän tutkimuksen vastaukset tukevat kvantitatiivisia löydöksiä. Monet paperimenetelmiä käyttävät yritykset perustelivat valintaansa sillä, että taloushallinnon volyymit ja tarpeet ovat niin pienet, ettei erillistä järjestelmää kannata ottaa käyttöön. Useampi vastaajista ilmoitti, että liiketapahtumia on vain muutamia kuukaudessa ja tämän takia manuaalinen kirjanpito tai Excel seuranta koettiin täysin hallittavaksi ilman automaatiota. Eräs vastaajista totesi: "Toimintani on niin pientä, etten tarvitse kalliita ohjelmia – tilitoimisto hoitaa kirjanpidon, ja minulle riittää, että pidän paperit järjestyksessä". Useat vastaukset painottivat etenkin kustannusnäkökohtaa. He ilmoittivat, että heidän mielestään pienyritykselle aiheutuvat kuukausittaiset maksut taloushallinnon pilvipalveluista olisivat suuremmat kuin hyöty joka palvelusta saadaan. Toisin sanottuna manuaalisesti tehtävä taloushallinto vie aikaa, mutta se ei maksa rahaa. Yrittäjät käyttävät mieluummin omaa aikaansa sen sijasta, että maksaisi ulkopuolisesta ohjelmasta. Tästä muodostuu mielenkiintoinen vastakkainasettelu digitaalisten käyttäjien kokemuksia vasten. Kuten edellä mainittiin, vain noin puolet digikäyttäjistä koki saavuttavansa kustannussäästöjä digitalisaation avulla. Paperilla toimivat kokivat taas säästävänsä rahaa paperisten menetelmien avulla. Muutama vastaajista mainitsi myös tutut tavat ja inhimillisen tuntuman etuina paperiprosesseissa. Esimerkiksi kuittien läpikäyminen käsin, koettiin tarjoavan varmuutta, että kaikki kuitit ovat varmasti tarkastettu. Eräs vastaaja mainitsi, kuinka heidän asiakaskuntansa (iäkkäämmät yrittäjät)

ovat tottuneet paperilaskuihin. Nämä ovat kuitenkin yksittäisiä syitä. Selvästi suurin ja tärkein peruste paperimenetelmille on taloudellinen sekä käytännöllinen harkinta pienessä yrityksessä.

Edellä mainitut syyt ovat linjassa aiemman tiedon kanssa siitä, miksi osa pk-yrityksistä viivyttelee taloushallinnon digitalisoinnin kanssa. Kalliit alkuinvestoinnit ja käyttöönottokustannukset on huomattu olevan merkittävä kynnyksen pienille yrityksille. Henkilöstön osaamispuutteet tai yleinen vastarinta voivat myös hidastaa muutosta. Tässä kyselyssä harva mainitsi osaamisvajetta syyksi. Todennäköisesti monessa yksinyrittäjä painotteisessa yrityksessä kyse voi olla enemmän ajan puutteesta opetella uutta tai ettei yksinkertaisesti koeta tarvetta digitalisoida taloushallintoa. Tietoturvaan kohtaan epäilyksiä nousi vain yhden vastaajan kohdalla, mikä on mielenkiintoista. Vaikka digitalisaatiossa löytyy tietoturvariskejä esimerkiksi tietomurrot pilvipalveluissa, eivät ne näyttäytyneet kyselyssä yleisimpinä syinä paperipohjaiselle pitäytymiselle. Kyse on enemmänkin liiketaloudellisesta kustannus-hyöty-arviosta, sekä tutuista toimintatavoista.

Kyselyn tuloksista täytyy huomioida, että vaikka nämä kuusi yritystä eivät ole siirtyneet digitaalisiin järjestelmiin, ne tunnistavat silti monia paperipohjaisen taloushallinnon haittoja. Kyselyssä kartoitettiin erikseen, mitä haasteita tai ongelmia yritykset kokevat nykyisissä taloushallinnon käytännöissä. Kuva 6 kuvaa keskeisimpien haasteiden yleisyyttä. Lähes kaikki, 83 % (5 yritystä) paperiryhmästä, myönsivät että paperiarkistointi vie paljon tilaa ja sen ylläpitäminen on työlästä. Käytännössä tämä tarkoittaa tositteiden, laskujen ja raporttien fyysistä säilyttämistä maapeissa ja kaapeissa. Tämä on paljon hankalampaa, kuin sähköiset arkistot. Toiseksi yleisimmäksi haasteeksi on paperikuittien toimittamisen haasteellisuus. Tähän vastasi 67 % vastaajista. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi kuittien viemistä kirjanpitäjälle tai tositteiden postittamista verottajalle. Puolet vastaajista (50 %) ilmoitti, että tiedonhaku on hidasta. Kaikki tarvittavat luvut täytyy etsiä mapista tai Excel taulukosta manuaalisesti, verrattuna siihen, että ne saisi suoraan haettua ohjelmiston hakutoiminnolla. Sama 50 % vastaajista katsoi, että manuaalisessa

työssä virheiden riski on suurempi. Inhimillisiä virheitä sattuu useammin ja tiettyissä ohjelmistoissa olevia automaattikorjauksia ei ole käytössä. Tiedon jakaminen ja etäkäyttö koettiin myös puolilla vastaajista (50 %) haasteeksi. Kun tieto on vain yhdessä paikassa paperilla, on sitä vaikea hyödyntää monipuolisesti useamman henkilön toimesta tai vaikka etätöyönä. Noin kolmasosa (33 %) raportoi viranomaisraportoinnin haastavuudesta ilman sähköisiä välineitä. Esimerkiksi ALV-ilmoitusten täyttäminen käsin, voi olla työlästä, jos verrataan suoraan kirjanpitojärjestelmään lähetettäviin tietoihin. Kolmasosa (33 %) nosti myös esiin, että reaaliaikainen näkymä taloustilanteesta puuttuu. Käytännössä nämä yritykset saavat kuvan taloustilanteestaan viiveellä, esimerkiksi kun tilitoimisto on kerran kuukaudessa tehnyt kirjanpidon. Sähköisillä järjestelmillä luvut ja tieto ovat koko ajan tällä.

Kuva 6 Paperipohjaisten prosessien haasteet

Edellä mainitut paperitaloushallinnon ongelmat vastaavat pitkälti niitä heikkouksia ja ongelmakohtia, jotka kirjallisuudessa on liitetty paperipohjaisiin prosesseihin. On tosiasia, että ilman digitalisaatiota taloushallinnon prosessit ovat hitaampia, työteliäämpiä ja virhealttiimpia. Tutkimuksessa saatiin konkreettisia esimerkkejä näistä seikoista, vastaajien arjen pohjalta. Vastaajat tunnustivat käyttävänsä enemmän aikaa tietojen käsittelemiseen ja tarkistamiseen. He myös ymmärtävät,

kuinka esimerkiksi raporttien tekeminen ja jakaminen on paperilla hitaampaa ja kömpelömpää. Nämä yritykset silti jatkavat vanhoilla tavoilla, mikä viittaa siihen, että hyödyt ja haitat punnitaan yrityksiensä omassa kontekstissa. Tietyille pienyrityksille digitaalisen taloushallinnon hyödyt eivät ole vielä ylittäneet siitä koettuja kustannuksia taikka muutoskynnystä.

Tutkimuksesta löytyi mielenkiintoinen yksityiskohta, että yksikään paperimenetelmiä käyttävistä vastaajista ei ilmoittanut selkeää suunnitelmaa siirtyä sähköisiin ratkaisuihin lähitulevaisuudessa. Kysymykseen vastasi viisi yritystä ja näistä neljä totesi, ettei digitaaliseen taloushallintoon siirtyminen ole ajankohtaista ainakaan toistaiseksi. Yksi vastaajista ilmoitti, ettei suunnitelmia ole lainkaan. Myös yksi vastaajista jätti kysymyksen tyhjäksi. Tämän voisi viitata siihen, ettei halua muutokseen ole. Tämä tarkoittaa sitä, että näissä yrityksissä nykyiset paperipohjaiset menetelmät jatkuvat niin kauan, kuin ulkoiset olosuhteet eivät pakota muutosta. Osa vastaajista myös mainitsi ”pysymme paperissa niin kauan kuin se on sallittua”. Tällä voidaan viitata esimerkiksi viranomaisvaatimuksiin. Nämä vaatimukset voivat jossain vaiheessa tehdä täysin paperiset prosessit mahdottomiksi. Tällä hetkellä nämä yritykset kokevat toimintaympäristönsä sellaiseksi, että paperimenetelmillä pärjätään ja muutoksille ei ole tarvetta. Kaikki heidän kumppaninsa hyväksyvät paperiasiakirjat ja lainsäädäntö mahdollistaa edelleen paperitositteiden käytön.

Tulee huomioida, että paperilla pysyttelevien yritysten päätös ei välttämättä ole lopullinen. Tilannetta voidaan arvioida uudestaan, kun yritys esimerkiksi kasvaa tai jos toimintaympäristö muuttuu. Huuru nyt, tällä hetkellä he kokevat, ettei digitalisaatioon siirtyminen ole heille kannattavaa tai tarpeellista. Tämä heijastaa kah-tiajakoon pk-kentässä. Suurin osa yrityksistä kulkee digitalisaation mukana. On kuitenkin pienempiä toimijoita, jotka säilyttävät vanhat käytännöt. Tyypillisesti nämä yritykset ovat pieniä sekä paikallisia. Tällöin he saavat kustannusetua perinteisestä toimintatavasta. He vastaavasti kärsivät myös monista tehokkuuden menetyksistä sekä kasvun esteistä. Jos viranomaisvaatimukset kiristyvät tai heidän

liiketoimintansa laajenee, joutuvat myös nämä yritykset ennemmin tai myöhemmin harkitsemaan digitalisaatioon siirtymistä. Vastaajilla on kuitenkin vahva ajatusmaailma tulevaisuudesta, joka on “jos se ei ole rikki, ei tarvitse korjata”.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa kootaan yhteen tutkimuksen keskeiset havainnot sekä arvioidaan niiden merkitystä pk-yritysten taloushallinnon kehittämisen kannalta. Lisäksi tässä luvussa esitetään käytännön suosituksia sekä pohditaan tutkimuksen luotettavuutta ja jatkotutkimusmahdollisuuksia.

7.1 Tutkimuksen keskeiset löydökset

Tutkimus vahvistaa, että taloushallinnon digitalisointi voi tuoda pk-yrityksille merkittävää kustannustehokkuutta. Sähköisiin taloushallinnon prosesseihin ja palveluihin siirtyminen vähentää manuaalista työtä ja nopeuttaa prosesseja. Tämä ilmenee pitkällä aikavälillä hallinnollisten kulujen pienenemisenä. Esimerkiksi erään selvityksen mukaan sähköisen taloushallinnon ratkaisuja järjestelmällisesti hyödyntävät pk-yritykset raportoivat usein 20–30 % leikkauksista hallinnollisissa kustannuksissa (TTL 2023). Pitää kuitenkin huomioida, että kustannussäästöt voivat ilmetä eri tavalla eri yrityksille ja että ne eivät ilmene välttämättä kaikille yrityksille välittömästi tai samassa mittakaavassa. Tutkimuksessa noin puolet koki selviä rahallisia säästöjä digitaaliseen taloushallintoon siirtymisen jälkeen. Yrityksissä kuitenkin ilmeni hyötyjä ajankäytön tehostumisena kuin suoraan kuluissa. Tämä viittaa siihen, että kustannustehokkuus, jota digitalisaatiosta saadaan, konkretisoituu erityisesti silloin, kun yrityksen prosessit ja volyyymi ovat sellaisia, että automaatio sekä sähköisten työkalujen vaikutus on merkittävässä osassa taloushallintoa (Kaarlejärvi & Salminen 2019). Voidaan siis sanoa, että digitalisaation hyöty kasvaa yrityksen koon sekä digitalisaation asteen myötä. Tehokkuusparannukset edellyttävät myös usein toimintatapojen uudistamista ja henkilöstön osaamisen kehittämistä yhtäaikaaisesti teknologian käyttöönoton kanssa.

Digitaalinen taloushallinto tarjoaa kustannussäästöjen lisäksi muitakin merkittäviä hyötyjä pk-yrityksille. Kyselystä saatujen tietojen pohjalta merkittävimpiä etuja ovat ajantasaiset taloustiedot, prosessien nopeutuminen ja virheiden väheneminen. Digitaalisissa järjestelmissä tieto on saatavilla reaaliaikaisesti. Tämän avulla

talouden läpinäkyvyys on parempaa ja päätöksenteko nopeutuu ja paranee. Myös esimerkiksi laskujen ja reskontran automatisointi nopeuttaa laskujen käsittelyä ja tilinpäätöksen valmistelua sekä vähentää inhimillisiä virheitä (Kaarlejärvi & Salmi-
nen 2018). Kassavirran hallinnan on huomattu myös tehostuvan. Digitalisoimalla myyntireskontra, on pystytty tutkimusten mukaan vähentämään maksujen viivästy-
mistä sekä parantamaan maksuvalvontaa (TTL 2023). Näistä prosesseista saatuja
hyötyjä ei välttämättä näy heti suoraan kustannusrivillä. Nämä kuitenkin lisäävät
toiminnan tehokkuutta sekä laatua. Tämä tukee myös yrityksen kannattavuutta
sekä kilpailukykyä. Digitalisaatio mahdollistaa myös paikkariippumattoman työn-
teon sekä työnjaon. Pilvipohjaiset taloushallinnon palvelut tarjoavat yrityksille
mahdollisuuden käsitellä taloustietoja ajasta ja paikasta riippumatta. Ajasta ja pai-
kasta riippumaton taloustietojen käsittely on lisännyt joustavuutta yrityksissä, eri-
tyisesti etätyöt ovat lisääntyneet suuresti (TTL 2023; OECD 2021). Digitalisaation
on vaikuttanut myös siihen, että koko taloushallinnon rooli yrityksessä muuttuu
entistä strategisemmaksi. Reaaliaikaista talousdataa voidaan hyödyntää toimin-
nan suunnittelussa sekä ennustamisessa nykyistä tehokkaammin (OECD 2021). Tu-
lokset osoittavat kaiken kaikkiaan, että digitaalinen taloushallinto tuo monipuoli-
sesti parannuksia yrityksen toimintaan. Nämä ylittävät pelkän kustannustehok-
kuuden parantamisen.

Tutkimus nosti esiin myös merkittävimpiä haasteita pk-yritysten digitaalisessa ta-
loushallinnossa. Suurin ja merkittävin haaste on digitaalisten järjestelmien käyt-
töönnotosta koituvat alkuinvestoinnit ja siihen liittyvät osaamiskulut. Uuden toi-
mintatavat sekä ohjelmistot vaativat henkilöstön kouluttamista sekä rahallista pa-
nostamista. Tämä on etenkin pienille yrityksille suuri haaste (OCDE 2021). Muu-
tosvastarinta sekä vanhojen tuttujen rutiinien vaihtaminen on myös suuri haaste.
Osa pk-yrityksistä kokee vanhat toimintamallit tutuiksi ja turvallisiksi- Tällöin siir-
tyminen ja uuden opetteleminen aiheuttaa epävarmuutta (TIEKE 2023; OECD
2021). Muutosjohtaminen on keskeisessä roolissa. Henkilöstö täytyy saada sitou-
tumaan muutokseen ja ymmärtämään hyödyt, joita digitalisaatiosta seuraa, sillä
tämän avulla uudet käytännöt saadaan osaksi arkea. Toinen haaste, jota yritykset

kohtaavat on teknologiaan liittyvät riskit sekä valinnat. Digitaalinen taloushallinto tarvitsee luotettavia järjestelmiä ja integraatiota. Markkinoilla on runsaasti eri ohjelmistovaihtoehtoja ja tällöin voi olla haastavaa löytää sopiva ratkaisu ja yhteensopivuus yrityksen muiden järjestelmien kanssa (TIEKE 2023). Tietoturva korostuu digitalisaation haasteena. Pilvipalveluiden sekä sähköisten aineistojen käyttäminen alistaa yritysten datan kyberuhille, ellei tietoturvasta huolehdi asianmukaisesti (Ministry of Finance 2023). Kaikilta pk-yrityksiltä ei löydy omia it-resursseja, joten tietoturvakäytäntöjen sekä ohjelmistopäivitysten unohtaminen taikka välttäminen voi johtaa vakaviin riskeihin. Pitää myös huomioida, kuinka osa pienemmistä yrityksistä kokevat pysyttämisen perinteisissä menetelmissä säästävän kustannuksia. He välttävät ohjelmistomaksut sekä monimutkaiset järjestelmät. Silti todennäköisesti pidemmällä aikavälillä nämä valinnat hidastavat toimintaa ja heikentää kilpailukykyä. Jotta nämä haasteet voitetaan, täytyy suunnittelu hoitaa huolellisesti, jotta hyödyt, joita digitalisaatiosta saadaan, voidaan realisoida täysmääräisesti.

Yhteenvedona voidaan todeta, että tutkimuskysymyksiin on saatu kattavat vastaukset. Digitaaliseen taloushallintoon siirtyminen tuo usein pk-yrityksille kustannustehokkuutta. Näiden hyötyjen suuruus riippuu kuitenkin yrityksen lähtötilanteesta sekä toteutuksen onnistumisesta. Digitalisaatiosta saadaan paljon etuja. Esimerkiksi nopeampaa tiedonkulkua, parempaa päätöksentekoa ja virheettömämpiä prosesseja. Näillä kaikilla on positiivinen vaikutus yrityksen toimintaan ja strategiseen asemaan. Haasteitakin totta kai löytyy. Suurimmat haasteet liittyvät muutosprosessiin, osaamiseen sekä tietoturvaan. Kaikki haasteet ovat kuitenkin ratkaistavissa oikeilla toimenpiteillä ja huolellisella suunnittelulla. Kokonaisuudessaan tutkimus osoittaa, että hyödyt, joita digitaalisesta taloushallinnosta saadaan ovat merkittäviä pk-yrityksille. Pitkällä aikavälillä myös riskit ja kustannukset saadaan suurella todennäköisyydellä katettua. Tämän pohjalta digitalisaation on pk-yrityksille enemmän mahdollisuus kuin uhka. Oikealla toteutuksella siitä voi muodostua yritykselle kilpailuetu ja keino vapauttaa resursseja muuhun tuottavam-

paan käyttöön (Varma & Singh 2025; Kaarlejärvi & Salminen 2018). Tulevaisuudessa taloushallinnon digitalisaatio todennäköisesti syvenee entisestään. Tekoäly sekä automaation ratkaisut lupaavat parantaa edelleen tehokkuuttaan ja tuottaa uusia hyötyjä taloushallintoon. Pk-yritysten kannattaa siis suhtautua digitaaliseen taloushallintoon jatkuvana kehitysprosessina. Seuraavassa kappaleessa esitettävät suositukset tarjoavat ehdotuksia pk-yrityksille, miten he voivat edetä taloushallinnon digitalisoinnissa ja vastata esille nouseviin haasteisiin.

7.2 Käytännön suositukset pk-yrityksille

Tutkimustulosten sekä kirjallisuuskatsauksen perusteella voidaan hahmotella useita käytännön suosituksia. Näillä suosituksilla pk-yritykset voivat edistää taloushallinnon digitalisointia ja maksimoida sen hyödyt. Keskeiset suositukset pk-yrityksille:

- Johdon sitoutuminen sekä strateginen suunnittelu. Digitalisaatiohankkeelle tarvitaan alusta alkaen johdon vahva tuki. Johdon täytyy määrittää digitalisaation tavoitteet sekä prioriteetit osana yrityksen strategiaa. On myös tuotava esille tarvittavat resurssit kuten aika, raha sekä henkilöstö, jotta muutos saadaan vietyä läpi. Huolellinen suunnittelu etukäteen on avain asemassa. On laadittava realistinen toteutussuunnitelma, jossa käydään läpi, mitkä taloushallinnon osa-alueet digitalisoidaan ensimmäisenä ja miten tätä prosessia viedään eteenpäin vaiheittain. Johdon viestintä sekä esimerkki auttavat vähentämään henkilöstön epävarmuutta muutokseen (TIEKE 2023). Strategisella otteella varmistetaan, että digitalisaatio saadaan linkitettyä yrityksen kokonaistavoitteisiin, eikä se jää irralleen muusta yrityksen prosessista.
- Henkilöstön kouluttaminen ja muutosjohtaminen. Yritysten on panostettava henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja tukemaan henkilöstöä uuden teknologian opettelemisessa. On järjestettävä koulutuksia uusien taloushallinto-ohjelmien käytöstä ja avata henkilöstölle hyödyt, joita digitalisaatio tuo heidän työnsä näkökulmasta. Työntekijät on hyvä ottaa mukaan

prosessien kehittämiseen. On hyvä ottaa huomioon heidän näkökulmansa sekä huolensa prosessista. Tämän avulla voidaan vähentää muutosvastarintaa. Avainasemassa on, että muutoksen aikana viestitään selkeästi ja annetaan tukea jatkuvasti. Kuten Kaarlejärvi ja Salminen (2018) korostavat on uusien työkalujen kouluttaminen henkilöstölle suuressa osassa, jotta näistä työkaluista saadaan kaikki mahdollinen hyöty irti. On myös hyvä löytää yritykseen muutosagentit organisaation sisältä. He voivat kannustaa toisia kollegoita ja toimia esimerkkeinä uuden järjestelmän käytössä.

- Sopivien järjestelmien valinta ja tietoturva. On tärkeää valita yrityksen tarpeisiin ja kokoluokkaan sopivat taloushallinnon ohjelmistot. On suositeltavaa, että kartoittaa eri vaihtoehtoja, sekä vertailla niiden toiminnallisuuksia ja kustannuksia. Tarvittaessa voi myös konsultoida asiantuntijoita taikka hyödyntää puolueettomia vertailuita. Huomiota kannattaa kiinnittää ohjelmistojen integraatiomahdollisuuksiin esimerkiksi voiko järjestelmän liittää saumattomasti palkanlaskentaan, myyntireskontraan tai varastonhallintaan. Huomiota on hyvä kiinnittää myös käyttäjäystävällisyyteen, jotta käyttöönotto sujuu mahdollisimman mutkattomasti. Kun sopiva vaihtoehto on löydetty, täytyy huolehtia huolella tietoturvasta. Täytyy määritellä selkeät käytännöt datan varmuuskopioinnille, käyttöoikeuksien hallinnalle ja tietosuojalle. Pilvipalveluiden aikakaudella tietoturvan laiminlyönti voi aiheuttaa vakavia häiriöitä. Tietoturvariskien hallinta on tärkeä osa digitaalista taloushallintoa (Ministry of Finance 2023). Huomioitavaa on tarkistaa, että palveluntarjoaja täyttää lakisääteiset vaatimukset ja että sopimukset kattavat tarvittavat palvelutasot sekä tuen ongelmatilanteissa.
- Vaiheittainen käyttöönotto ja resurssien hallinta. Digitalisaatiossa kannattaa edetä vaiheittain. Ei kannata uudistaa kaikkea kerrallaan. Käytännössä pk-yrityksille toimivin lähestymistapa on lajitella taloushallinnon digitalisointi osaprojekteihin. Esimerkiksi ensin voidaan automatisoida sähköinen laskutus ja kirjanpito. Vasta tämän jälkeen voitaisiin laajentaa sähköisen

raportoinnin ja analytiikan työkaluihin. Kun siirrytään vaiheittain, on mahdollista toteuttaa päivittäisiä korjausliikkeitä matkan varrella, jos löydetään epäkohtia. Jokaiseen vaiheeseen on hyvä varata riittävästi aikaa, sekä resursseja. Henkilöstön on hyvä omaksua uusi toimintatapa, ennen kuin siirrytään seuraavaan vaiheeseen. Kannattaa budjetoida realistisesti projektin kustannukset ja seurata toteutuneita kuluja sekä säästöjä. On myös mahdollista hyödyntää ulkopuolista tukea, jos oman organisaation osaaminen ei riitä. Näitä ovat esimerkiksi ohjelmistotoimittajien tarjoamat koulutus- ja käyttöönottopalvelut, alan konsultit tai apua voidaan myös kysyä kollegaryityksiltä. Julkiset hankkeet ja pilotit esimerkiksi digitaalisen taloushallinnon kehityshankkeet, voivat tarjota testialustan uusille ratkaisuille turvallisessa ympäristössä. Se, että osataan hyödyntää ulkopuolisia verkostoja ja, että omaksutaan parhaat käytännöt nopeuttavat oppimiskäyrää ja parantavat lopputulosta.

- Jatkuva kehittäminen ja tulevaisuuden trendien seuranta. Taloushallinnon digitalisaatioon on hyvä suhtautua jatkuvana kehitysprosessina, eikä kertaluontoisena projektina. Teknologia sekä toimintaympäristö kehittyvät nopealla aikataululla. On siis tärkeää pysyä ajan tasalla uusista työkaluista sekä toimintamalleista. Kannattaa seurata trendejä, joita toimialalla tapahtuu. Esimerkiksi nyt tekoäly ja ohjelmistorobotiikka yleistyvät koko ajan enemmän ja enemmän. Nämä toiminnot voivat jatkossa tuoda lisää tehokkuutta ja tarkkuutta rutiinitehtäviin. Arvio säännöllisesti nykyisistä järjestelmistä sekä prosesseista on suotavaa. On hyvä tutkia ovat ne edelleen tarkoituksenmukaisia vai voisiko uusia ratkaisuja tai päivityksiä hyödyntää? Henkilöstöä on hyvä kannustaa tuomaan esille kehitysehdotuksia ja ilmapiiiri kannattaa koittaa pitää joustavana muutoksille. Myös liiketoiminnan kasvaessa tai olosuhteiden muuttuessa vastaavia käytäntöjä taloushallinnossa on päivitettävä. Jatkuva parantaminen pitää huolen siitä, että yritys saa digitalisaatiosta täyden hyödyn irti myös pitemmällä aikavälillä. Tällöin yritys säilyttää kilpailukykyensä myös muuttuvassa toimintaympäristössä.

Yhteenvetona pk-yrityksille voidaan todeta, että taloushallinnon digitalisointi on kannattavaa, mutta vaatii erittäin paljon huolellisuutta. Suositusten avulla yritykset voivat vähentää riskejä, joita sisältyy digitalisaatioon. Edellä mainittujen suositusten avulla yritykset voivat myös nopeuttaa hyötyjen saavuttamista. Digitalisaatio ei itsessään ole tavoite. Se on väline tehostaa talouden hallintaa ja tukea liiketoiminnan tavoitteita. Olennaisin osa on toteuttaa digitalisaatio suunnitellusti ja ihmislähtöisesti. Kun johto on sitoutunut, henkilöstö osaavaa ja työkalut oikein valittu, pk-yrityksellä on hyvät mahdollisuudet muuttaa taloushallinto digitalisaation avulla kilpailueduksi. Tämä tutkimus osoittaa, että vaikka haasteita on, pk-yritysten kannattaa rohkeasti edetä taloushallinnon digitalisoinnissa. Jos digitalisointi on toteutettu onnistuneesti, se voi tuoda huomattavia kustannussäästöjä, parantaa toiminnan laatua ja vapauttaa resursseja yrityksen kehittämiseen.

LÄHTEET

Angela Roman & Angela Roman (2022). Digital Technologies and the Performance of Small and Medium Enterprises. Viitattu 28.4.2025. https://www.researchgate.net/publication/367465833_Digital_Technologies_and_the_Performance_of_Small_and_Medium_Enterprises#:~:text=technologies,financing%20to%20adopt%20these%20technologies

Digia (2023). Robotiikka ja automaatio taloushallinnossa. Viitattu 19.3.2025. <https://digia.com/palvelumme/robotiikka-ja-automaatio>

Efima (2023). Koneoppiminen ja tekoäly. Viitattu 6.4.2025. <https://www.efima.com/koneoppiminen-ja-tekoaly>

European Commission (2021). Europe's Digital Decade: digital targets for 2030. Viitattu 20.3.2025. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/europes-digital-decade>

European Commission (2021). SME Strategy – Digitalisation. Viitattu 31.1.2025. <https://ec.europa.eu/growth/smes>

Järvinen, Petteri (2022). Yrityksen tietoturvaopas. Helsinki. KauppakamariTieto.

Kaarlejärvi, S. & Salminen, T. (2018). Älykäs taloushallinto. Helsinki. Alma insights.

Kallioniemi, Ismo (2022). Tekoälyoikeus. Helsinki. Alma Talent.

KPMG (2023). Global Tech Report. Viitattu 2.4.2025. <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmgsites/xx/pdf/2023/09/kpmg-global-tech-report.pdf>

Marosa (2019). E-invoicing in Italy – All you need to know. Viitattu 26.4.2025. <https://marosavat.com/italian-e-invoicing-in-2019/#:~:text=All%20Italian%20established%20businesses%20are,and%20receive%20their%20invoices%20electronically>

McKinsey (2023). The State of AI. Viitattu 18.3.2025. <https://www.mckinsey.com/capabilities/quantumblack/our-insights/the-state-of-ai>

Ministry of Finance (2023). Digitalisation in Public Administration. Viitattu 31.1.2025. <https://vm.fi/en/digitalisation>

Netvisor, Ani Rumpu (2020). Automaatio, robotti, tekoäly – hyödyt. Viitattu 6.4.2025. <https://netvisor.fi/blog/automaatio-robotti-tekoaly-hyodyt/>

OECD (2021). The Digital Transformation of SMEs. OECD Publishing. Viitattu 31.1.2025. https://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/the-digital-transformation-of-smes_bdb9256a-en

Qautomate (2023). Ohjelmistorobotiikka vapauttaa ihmisen tekemään tehtäviä, joissa hän on ylivoimainen. Viitattu 6.4.2025. <https://qautomate.fi/blogi/ohjelmistorobotiikka-vapauttaa-ihmisen-tekemaan-tehtavia-joissa-han-on-ylivoimainen/>

SAP (2023). What is ERP? Viitattu 2.4.2025. <https://www.sap.com/finland/products/erp/what-is-erp.html>

Sisuadigital.com (2023). Ohjelmistorobotiikka taloushallinnossa / RPA-ratkaisut. Viitattu 6.4.2025. <https://sisuadigital.com/fi/rpa-ratkaisut/ohjelmistorobotiikka-taloushallinnossa/>

Solvexia (2023). RPA in Finance and Accounting. Viitattu 20.3.2025. <https://www.solvexia.com/blog/rpa-in-finance-and-accounting>

Talouselämä (2023). TEBATTI: Paperilaskuja liikkuu yhä turhan paljon – taloushallinnon digitalisoiminen on iso mahdollisuus yrityksille ja yhteiskunnalle. Viitattu 2.4.2025. <https://www.talouselama.fi/uutiset/tebatti-paperilaskuja-liikkuu-yha-turhan-paljon-taloushallinnon-digitalisoiminen-on-iso-mahdollisuus-yrityksille-ja-yhteiskunnalle/e3429064-1fbb-40f4-88f3-f973c11a770f>

Tilisanomat (2021). Taloushallinnon digitalisaatio Suomessa. Viitattu 31.1.2025. <https://tilisanomat.fi/teknologia/taloushallinnon-digitalisaatio-suomessa>

Tilisanomat (2023). Taloushallinnon automaatio. Viitattu 6.4.2025. <https://tilisanomat.fi/teknologia/taloushallinnon-automaatio#sitewide-searchbar>

Tilisanomat: Taloushallinnon digitalisaatio Suomessa (2023). Viitattu 2.4.2025. <https://tilisanomat.fi/teknologia/taloushallinnon-digitalisaatio-suomessa>

TIEKE (2023). Digikyvykyys on pk-yrityksen kilpailuetu – näin TIEKE toimii tukena. Viitattu 2.4.2025. <https://tieke.fi/digikyvykyys-on-pk-yrityksen-kilpailuetu-nain-tieke-toimii-tukena/>

TTL (2023). Digihyöty: Digitalisaation mahdollisuudet hyötykäyttöön pk-yrityksissä. Viitattu 6.4.2025. <https://www.ttl.fi/tutkimus/hankkeet/digihyoty-digitalisaation-mahdollisuudet-hyotykayttoon-pk-yrityksissa>

Varma, A. & Singh, T. (2025). Finance Transformation Leadership on Digital Transformation and Disruptive Innovation. Boca Raton, Florida. CRC Press.

LIITTEET

Digitalisaation vaikutus taloushallintoon suomalaisissa pk-yrityksissä

Vaikka digitaalisten taloushallinnon työkalujen käyttöönotto on todettu tehostavan talousprosesseja ja vähentävän manuaalista työtä, osa suomalaisista pk-yrityksistä hoitaa taloushallinnon yhä paperipohjaisesti mm. muutosvastarinnasta, resurssi- ja osaamispuutteista sekä kustannushuolista johtuen. Tämän kyselyn tarkoituksena on kerätä analysoitavaa tietoa digitalisaation vaikutuksista taloushallintoon molemmissa tilanteissa – sekä **"modernissa"** (digitaaliset menetelmät) että **"perinteisessä"** (paperimenetelmät) taloushallinnossa. Kysely käsittelee kattavasti yritysten **kokemuksia**, koettuja **hyötyjä**, havaittuja **haasteita** sekä **tulevaisuuden suunnitelmia**. Kyselylomake on jaoteltu loogisiin osioihin, ja se sisältää sekä monivalintakysymyksiä että avoimia kysymyksiä. Huomioithan vastaamaan vain niihin kysymyksiin, jotka koskevat yrityksesi tilannetta (digitaalinen vs. paperinen taloushallinto).

* Pakollinen kysymys

* Pakollinen kysymys

Osa 1: Taustatiedot

Yrityksen toimiala *
esim. kauppa, rakentaminen, palvelut ...

Oma vastauksesi

Taloushallinnon toteutustapa: Miten yrityksenne taloushallinto hoidetaan nykyään pääasiallisesti? *

Pääosin digitaalisilla työkaluilla ja järjestelmillä (sähköinen taloushallinto)

Pääosin paperipohjaisilla menetelmillä (perinteinen taloushallinto)

Seuraavat kysymykset on eritelty sen mukaan, kumman yllä valitsitte. Jos valitsit **digitaaliset työkalut**, siirry **Osioon 2A**. Jos valitsit **paperipohjaiset menetelmät**, siirry **Osioon 2B**.

Osa 2A: Digitaalista taloushallintoa käyttävät yritykset

(Tämä osio koskee yrityksiä, jotka hoitavat taloushallinnon pääosin sähköisesti.)
Kysymykset kartoittavat kokemuksianne digitaalisten ratkaisujen käytöstä, saavutettuja hyötyjä, kohtaamianne haasteita sekä tulevia kehitysuunnitelmia.

Digitalisoinnin tausta: Kuvaille lyhyesti yrityksenne taloushallinnon digitalisointia. Milloin siirrytte sähköisiin taloushallinnon ratkaisuihin, ja miten muutos toteutettiin?

Oma vastauksesi

Digitaaliset osa-alueet: Mitkä taloushallinnon osa-alueet hoidatte digitaalisesti tällä hetkellä? (Valitse kaikki käytössä olevat kohdat.)

- Kirjanpito (kirjanpito-ohjelmisto tai pilvipalvelu)
- Myyntilaskujen laatiminen ja lähettäminen sähköisesti
- Ostolaskujen vastaanotto ja käsittely sähköisesti
- Palkanlaskenta sähköisillä työkalulla
- Matka- ja kululaskujen käsittely sähköisesti
- Talousraportointi ja seuranta reaaliaikaisilla järjestelmillä
- Muu: _____

Kokemukset digitalisoinnista: Kuvaile omin sanoin, millaisia kokemuksia yrityksellenne on ollut taloushallinnon digitalisoinnista. Miten muutos on vaikuttanut arjen työskentelyyn taloushallinnossa? (Avoin kysymys – kuvaile esimerkiksi työn sujuvuutta, vertaa aiempaan tilanteeseen jne.)

Oma vastauksesi _____

Digitalisaation hyödyt: Mitä hyötyjä yrityksenne on saavuttanut siirryttyään digitaaliseen taloushallintoon? (Valitse kaikki vaihtoehdot, jotka kuvaavat yrityksenne kokemuksia.)

- Taloushallinnon prosessit ovat nopeutuneet (asiolta saadaan käsiteltyä nopeammin)
- Taloushallinnon työ on tehostunut ja manuaalinen työ vähentynyt
- Virheiden määrä vähentynyt ja tietojen tarkkuus parantunut
- Taloustiedon saatavuus parantunut – tieto on käytettävissä ajasta ja paikasta riippumatta
- Raportoinnin laatu parantunut ja taloustiedon analysointi/päätöksenteko helpottunut
- Reaaliaikainen näkyvyys yrityksen taloustilanteeseen on mahdollistunut
- Kustannusläistäjä saavutettu (esim. säästetty työajassa tai paperikulussa)
- Lakisääteisten velvoitteiden hoitaminen on helpottunut (esim. viranomaisilmoitukset, arkistointi sähköisesti)
- Muu: _____

Suurin hyöty: Mikä edellä mainituista koetuista hyödyistä on ollut yrityksellenne merkittävin, ja miten se on vaikuttanut toimintaanne? Perustele tarvittaessa esimerkein.

Oma vastauksesi _____

Digitalisoinnin haasteet: Mitä haasteita tai ongelmia olette kohdanneet taloushallinnon digitalisoinnissa tai digitaalisten järjestelmien käytössä? (Valitse kaikki kokemanne haasteet.)

- Uusien järjestelmien käyttöönotto vaati paljon aikaa ja vaivaa alkuvaiheessa
- Kustannukset (esim. ohjelmistolisenssit, laitehankinnat) ovat olleet merkittäviä
- Henkilöstön koulutus uuteen järjestelmään ja muutosvastarinta veivät aikaa
- Yhteensopivuusongelmat tai integraatiohaasteet eri järjestelmien välillä
- Tekniset ongelmat (järjestelmävirheet, käyttökatkot) ovat haitanneet työtä
- Tietoturvaan tai tietosuojaan liittyvät huolenaiheet
- Odotettua monimutkaisemmat prosessimuutokset (jouduttu muuttamaan totuttuja toimintatapoja)
- Muu: _____

Haasteiden vaikutus: Kuvaile tarkemmin yhtä tai useampaa keskeistä haastetta, jonka olette kohdanneet digitalisoinnin yhteydessä. Miten tämä haaste on vaikuttanut taloushallinnon tekemiseen, ja onko siihen löydetty ratkaisuja?

Oma vastauksesi _____

Kehitysuunnitelmat: Millaisia suunnitelmia teillä on tulevaisuudessa taloushallinnon digitalisaation kehittämiseksi edelleen? (Avoin kysymys – kerro esim. aiottoke laajentaa automaatiota, ottaa käyttöön uusia järjestelmiä tai teknologioita, tms.)

Oma vastauksesi _____

Osa 2B: Paperipohjaista taloushallintoa käyttävät yritykset

(Tämä osio koskee yrityksiä, jotka hoitavat taloushallinnon pääosin perinteisesti paperilla.) Kysymykset kartoittavat nykyisiä toimintatapoja, syytä paperimenetelmien käyttöön, niissä koettuja hyötyjä ja haasteita sekä mahdollisia tulevaisuuden suunnitelmia digitalisoimiseksi.

Nykykäytännöt: Kuvalle lyhyesti, miten taloushallinnon prosessit tällä hetkellä hoidetaan yrityksessänne paperipohjaisesti. Mitä tehtäviä teette manuaalisesti/ paperilla, ja miten talousasiakirjoja käsitellään ja säilytetään? (Avoin kysymys)

Oma vastauksesi

Osoittainen digitalisaatio: Käytättekö joitakin yksittäisiä digitaalisia apuvälineitä taloushallinnossa, vaikka pääpaino on paperissa? (Esim. Excel-taulukot, verkkopankki, sähköinen veroilmoitus tms. – kuvalle lyhyesti.) (Avoin kysymys)

Oma vastauksesi

Paperin koetut hyödyt: Näettekö nykyisissä paperipohjaisissa taloushallinnon käytännöissänne joitakin hyötyjä tai vahvuuksia verrattuna sähköiseen taloushallintoon? Kuvalle mahdolliset hyödyt omin sanoin. (Avoin kysymys – esim. työn laatu, tarkistam mahdollisuudet, totutut toimintatavat, tms.)

Oma vastauksesi

Paperimenetelmien syyt: Mitkä tekijät selittävät sitä, että yrityksenne käyttää edelleen pääasiassa paperipohjaisia menetelmiä taloushallinnossa? (Valitse kaikki teille sopivat syyt.)

- Perinteiset tavat – "näin on aina tehty", vakintuneet toimintamallit
- Helppous – paperilla työskentely tuntuu helpommalta tai tutummalta
- Aika-iresurssipula – digitaalisten järjestelmien käyttöönottoon ei ole ollut riittävästi aikaa tai resursseja
- Osaamisen puute – yrityksestä puuttuu digiosaamista sähköisten taloushallintojärjestelmien käyttöön
- Kustannushuoli – sähköisiin taloushallintojärjestelmiin siirtyminen koetaan liian kalliiksi
- Vaihdoehdon puute – sopivaa digitaalista ratkaisua ei ole ollut tarjolla / palveluntarjoaja ei ole tarjonnut sellaista
- Tietoturvaluoli – huoli tietoturvasta tai luottamuksen puute sähköisiä järjestelmiä kohtaan
- Paperin edut – paperiaineisto koetaan luotettavaksi (esim. fyysinen arkistointi, allekirjoitukset tms.)
- Yhteistyökumppanit edellyttävät paperisia dokumentteja (esim. asiakkaat, viranomaiset)
- Ei mikään erityinen syy / En osaa sanoa
- Muu: _____

Paperimenetelmien haasteet: Mitä haittoja tai haasteita koette paperisten taloushallintoprosessien käytössä? (Valitse kaikki, jotka aiheuttavat haasteita yrityksessänne.)

- Taloushallinnon tehtäviin kuluu paljon aikaa (prosessit ovat hitaita)
- Tietojen haku ja käsittely on hidasta verrattuna digitaaliseen
- Virheiden riski on suurempi manuaalisissa vaiheissa
- Asiakirjojen säilytys vie tilaa ja arkistointi on työlästä
- Tietojen jakaminen tai etäkäyttö on vaikeaa (paperit sijaitsevat yhdessä paikassa)
- Raporttien koostaminen ja taloustiedon analysointi on työlästä ilman digitaalista tukea
- Viranomaisille raportointi/ilmoitukset ovat hankalampia (ei integroitua sähköistä lähettämistä)
- Paperisten aineistojen toimittaminen esim. tiitoimistolle tai kumppanille on vaivalloista
- Reaaliaikaisen näkymän puute – taloustilanteen seuranta on viiveistä
- Muu: _____

Suurin haaste: Mikä edellä mainituista on suurin haaste yrityksenne näkökulmasta, ja miksi? Kuvalle lyhyesti, miten tämä haaste ilmenee arjessa.

Oma vastauksesi

Digitalisointisuunnitelmat: Miten suunnittelette kehittävänne taloushallintoa tulevaisuudessa? Onko harkinnassa siirtyminen sähköisiin ratkaisuihin? (Valitse parhaiten tilannettanne kuvaava vaihtoehto.)

- Kyllä – täysi digitaalinen taloushallinto otetaan käyttöön lähiaikoina (esim. -1 vuoden sisällä)
- Kyllä – asteittainen osittainen digitalisointi pidemmällä aikavälillä (esim. 2-3 vuotta)
- Mahdollisesti – asiaa selvitetään tai harkitaan aktiivisesti, mutta päätöstä ei vielä ole
- Ei todennäköisesti – nykyisillä paperikäytännöillä jatketaan ainakin toistaiseksi
- Ei ikinään – ei suunnitelmia digitalisoida taloushallintoa nykyisessä tilanteessa
- En osaa sanoa

Perustelut ja suunnitelmat: Kuvalle tarkemmin yrityksenne ajatuksia ja suunnitelmia taloushallinnon kehittämiseksi. Jos olette aikeissa digitalisoida, mitkä tekijät ajavat muutosta ja mihin osa-alueisiin aloitte ensin keskittyä? Jos ette aio digitalisoida, mitkä ovat pääsyyt päätöksellenne ja mitä odotuksia tai huolia siihen liittyy? (Avoin kysymys)

Oma vastauksesi

Kiitos! Kiitos ajastasi ja vastauksistasi. Kyselyn vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, ja niitä käytetään taloushallinnon digitalisaation vaikutusten analysointiin pk-yrityksissä. Mikäli haluat saada yhteenvedon kyselyn tuloksista tai sinulla on lisättävää, voit ilmoittaa siitä erikseen.